

Reggeli Ujság

Noviszád, 1940 augusztus 20, kedd

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

21. évfolyam 229. szám

Átadták a román választ Turn-Szeverinben

**Bukarest a népi elv alapján kíván Budapesítel tárgyalni
Berlin figyelmeztette Londont, hogy az ejtőernyősökkel a nemzet-
közi jognak megfelelően bánjanak**

Turnszeverinből jelenti a Stefa-
ni-iroda: A magyar és a román
küldöttség hétfőn délelőtt tíz óra-
kor ismét összeült. A román kül-
döttség vezetője a magyar kül-
döttségnek emlékiratot nyújtott
át. Ez az emlékirat — a bukaresti
kormány utasításai alapján — azt
kivánja, hogy a népi elv legyen a
megbeszélések alapja, ami a terü-
leti engedmények ismérvét is ma-
gában foglalja.

A tanácskozás 45 percig tartott.
A magyar küldöttség időt kért a
román javaslatok áttanulmányozá-
sára. Ebből a célból a tanácsko-
zást délután öt óráig félbeszaki-
tották.

Hóry András követ, a magyar
küldöttség vezetője félkettőkor a
román kiküldöttek tiszteletére
ebédet adott, amelyen a turnszeve-
rini helyi hatóságok képviselői is
résztvettek. (A. A.)

**A NÉMET SAJTÓ
A MAGYAR KÖVETELÉSEKRŐL**
Berlinből jelentik: A német la-

pok bukaresti és budapesti jelen-
léseikben beszámolnak a Magyar-
ország és Románia közti tárgya-
lásokról, azonban tartózkodnak
minden megjegyzéstől. Az Essener
Nationalzeitung tájékoztató körök-
ből úgy értesül, hogy Turnszeve-
rinben a román küldöttségnek át-
nyújtott magyar követelések nagy
területek visszacsatolásáról szólnak.
A Frankfurter Zeitung hosz-
szu cikkben foglalkozik a Zsófia
hajó fontos politikai szerepével.
A lap kiemeli, hogy a hajó már
megszokta fedélzetén a politikai
személyiségeket. A világháboru
alatt II. Vilmos állt a hajó fedélze-
tén, két évvel ezelőtt, az eukarisz-
tikus kongresszus idején Pacelli
bíboros, a mostani XII. Pius pápa
utazott rajta. Amikor Magyaror-
szág és Szlovákia között az új ha-
tárról tárgyaltak, a Zsófia Komá-
romnál horgonyzott és a magyar
küldöttség főhadiszállása volt.
Most pedig a magyar küldöttséget
hasonló megbizatással vitte Turn-
szeverinbe.

Több helyen heves légi harcok
fejlődtek ki, amelyekben romboló-
és vadászgépeink nagy vesztesége-
ket okoztak az ellenségnek. A
Horst-Wessel romboló-repülőraj
vasárnap egymaga 51 repülőgépet
lőtt le. Hétfőre virradó éjjel harci
repülőgépeink bombákat dobtak a
Londontól keletre fekvő nagy
üzemanyagraktárakra, a harvichi
és az essexi fegyvergyárakra, va-
lamint több repülőterre. A táma-
dások után minden esetben nagy
tüzeket és robbanásokat lehetett
megfigyelni. A kikötőkben több
hajót eltaláltunk.

Angol repülőgépek hétfőre vir-
radó éjjel bombákat dobtak le
Nyugat- és Dél-Németországban,
de nem okoztak lényeges kárt. Az
ellenség vesztesége tegnap 147 re-
pülőgép és 33 záróléggömb volt.
Harminchat német repülőgép el-
tűnt.

Olasz hadijelentés

Az olasz főhadiszállás hétfői je-
lentése így hangzik:

Brit-Szomaliban csapataink —
miután áttörték az ellenség védel-
mi vonalát — tovább üldözik a
hajói felé visszavonuló ellenséget.
Az ellenséges hajókat vadászpü-
lőink állandóan támadás alatt tart-
ják. Vadászgépeink egy ellenséges
repülőgépet lelőttek.

A Cassala elleni ellenséges légi-
támadás sem anyagiakban, sem
emberéletben nem okozott kárt.
Az Addis Abeba ellen intézett légi
támadásnak két halottja és 5 se-
besültje van. Az angol gépek két
repülőgépszint találtak el, ame-
lyekben régi hadianyagot raktá-
roztak el.

Eszak-Afrikában légi erőink
hatásosan bombázták Sidj Barana
repülőterét berendezéseit, továbbá
katonai táborokat és a Solutól
délre fekvő övezetben levő gépko-
csiosztagokat. Valamennyi gépünk
visszatért támaszpontjára.

Az ellenség légi támadásokat in-
tézett Milánó ellen. Három bomba
eltalált egy magánházat, a többi
a nyílt mezőre esett. A Coni és

NÉMET FIGYELMEZTETÉS ANGLIAHOZ

Berlinből jelentik: Hétfőn mér-
tékadó helyről közölték az ujság-
írókkal, hogy a birodalmi kor-
mány Svájc közvetítésével az an-
gol kormányhoz jegyzéket inté-
zett, amelyben felhívja a figyel-
met a német ejtőernyős csapatok
külső megjelenésére (egyenruhá-
zat, felszerelés, stb.) Ezekről a
megjelenési formákról mindenki
felismerheti a német ejtőernyős
csapatokat, mint a német véderő
tagjait. A birodalmi kormány kü-
lönböző esetekre való hivatkozá-
sal kifejezetten hangsúlyozza,
hogy az ejtőernyős csapatokkal
szemben tanúsítandó és a nemzet-
közi joggal ellenkező bánásmód
súlyos megtorlásokat von maga
után az angol repülőszemélyzettel
szemben.

A német repülőik tevékenysége

A német távirati iroda jelenti:
A német felderítő gépek — mint
mindennap — hétfőn is elindultak
Anglia felé. Feladatuk a vasárna-
pi német légi támadások célpont-
jainak megfigyelése. Parancsoi
kaptak ezenkívül, hogy folytatóla-
gosan ellenőrizzék az összes kikö-
tőket, hajógyárakat, repülőtere-
ket és védelmi berendezéseket. Ez
a felderítő munka arra szolgál,
hogy állandóan az ellenség sarká-
ban maradjanak. Minthogy a fel-
derítők általában néhány bombát
is visznek magukkal, lehetséges,
hogy újabb támadásokat hajtanak
végre az ellenség állandó nyugta-
lanítására. Az pedig magától érte-

tődő, hogy a fegyveres felderítés
során meglehetősen gyakran bom-
bázzák a repülőgépgyárakat, fegy-
ver- és lőszergyárakat, laktanya-
kat és gyakorlótereket. Ha fontos
az értesülés, a felderítőket vadász-
gépek kísérik. Ha vadászkíséret
nélkül indulnak utnak, többnyire
igen nagy magasságban repülnek
és filmfelvételeket készítenek a te-
rület felett. A fontos megfigyelé-
seket a felderítő még repülés köz-
ben közli hazai állomásával rejt-
jeles rádióüzenet útján. Adott eset-
ben ennek alapján azonnal el le-
het indítani a támaszpontokról a
harci repülőgépeket hajókaravá-
nok vagy hadihajók ellen.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnok-
sága közli: A légi haderő augusz-
tus 18-án újabb nagy sikereket ért
el. Német repülőkötelékek Dél- és
Közép-Angliában eredményesen
támadtak fontos hadicélokot, így
iparműveket, vasuti berendezése-

ket, légvédelmi állásokat, főleg pe-
dig a London körüli, valamint a
kentji és hampshirei repülőtereket.
A La Manche-csatornában sikerült
egy 4000 tonnás kereskedelmi ha-
jót elsüllyeszteni, egy másikat pe-
dig súlyosan megrongálni.

Torino elleni légi támadások csak
jelentéktelen károkat okoztak. A
támadásoknak nincs áldozatuk. Az
ismeretes röpcédulákat most is le-
dobták.

SVÉDORSZÁG KILÉPETT A NÉPSZÖVETSÉGBŐL

Stockholmból jelentik: Svédor-
szág szombaton hivatalosan kö-
zölte kilépését a Népszövetség tit-
kárságával. Ezzel Svédország le-
mondott népszövetségi tagságáról
és már az 1940. évre esedékes tag-
sági díjat sem fizeti meg.

A TÖRÖK PARLAMENT ÜLÉSE

Ankarából jelentik: A török
nemzetgyűlést szerdára összehívták.
A nemzetgyűlés ülése előtt a
néppárt tart értekezletet, amelyen
hir szerint a török kormány kül-
politikáját vitatják meg.

Zürichből jelentik: Athénből ér-
kezett jelentés szerint a görög fő-
városban olyan hírek terjedtek el,
hogy Görögország jelenleg szo-
rosan együttműködik Törökor-
szággal.

Bukarest hivatalosan bejelentette a bolgár-román tárgyalások megindulását

Berlin mérsékleire inti a svájci sajtót - A japánok csapatokat vonnak össze Francia-Indokina határán

Bukarestből jelenti az Avala: A Rador-ügynökség közli:

Attól az óhajtól vezéreltetve, hogy békésen rendezzék azokat a kérdéseket, amelyek Romániát elválasztanák szomszédaitól és abban a reményben, hogy a világnak ebben a részében valamennyi nép együttélésére és békés együttműködésére alapított új politika legyen megteremthető, Románia elhatározta, hogy tárgyalásokat kezd Bulgáriával. A tanácskozás hétfőn kezdődik meg a craiovai királyi kastélyban. Bulgária főmegbízottja Pomenov meghatalmazott miniszter, Románia főmegbízottja pedig Krecianu meghatalmazott miniszter, volt külügyi államtitkár. A román küldöttség már vasárnap este elutazott Craiovába. A bolgár küldöttség hétfőn reggel 8 órakor érkezett Kalafatba, ahonnan különvonaton folytatta útját Craiova felé.

CSAK KISSZÁMU TARTALÉKOST HIVTAK BE BULGÁRIÁBAN

Szófiából jelenti az Avala: A bolgár távirati iroda határozottan cáfolja azokat a külföldön elterjedt híreket, amelyek szerint Bulgária behívta a tartalékosokat. Csupán kisszámú korábban szabadságot tartalékosként hívtak be rövid gyakorlatra.

MEGBESZÉLÉSEK A ZSÓFIA HAJÓN

Turnszeverinből jelenti a Magyar Távirati Iroda: A román küldöttség kétnapos távolléte alatt, szombaton és vasárnap Hóry András követ, a magyar küldöttség vezetője, a magyar küldöttség tagjaival megbeszéléseket tartott a Zsófia hajón. Vasárnap délben Turnszeverin polgármesterének meghívására a magyar bizottság tagjai, élükön Hóry követtel, megtekintették a városi múzeum római korbéli emlékeit.

Dr. Bárdossy László bukaresti magyar követ, aki — mint jelentették — Bukarestbe utazott, hétfőn gyorsvonaton visszatért Turnszeverinbe és a Zsófia hajón szállt meg. Zilahi-Sebess Jenő, a magyar külügyminisztérium sajtóosztályának helyettes vezetője és Rudnay András követségi titkár, aki a magyar követtel szintén a román fővárosba utazott, vasárnap este visszatért Turnszeverinbe.

A totális ostromzár jelentősége

Berlinből jelenti: Anglia ellen ma ugyanazok a fegyverek irányulnak, amelyeket mások ellen kovácsolt — írja a Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz az Anglia elleni tengeri zárlattal foglalkozó cikkében. Anglia most azt látja, hogy a körülötte levő vizek csatamezővé lettek, ahol halál és pusztulás fenyeget mindenkit, aki ezt a tengervidéket áthajózza. Anglia eddig védelmének tekintette ezt a vizet. Angliának, amely a békés megoldás minden lehetőségére azzal

A SVÁJCI SAJTÓ A TÁRGYALÁSOK JELENTŐSÉGÉRŐL

Genfből jelenti: A Neue Zürcher Zeitung budapesti tudósítója a turnszeverini tárgyalásokkal kapcsolatban a következőket jelenti:

A turnszeverini tárgyalásoknak Erdély szempontjából minden valószínűség szerint ugyanolyan jelentőségük lesz, mint két esztendővel ezelőtt a komáromi tárgyalásoknak, amelyek Felsőmagyarország visszacsatolását megelőzték. A magyar miniszterelnökhöz közelálló »Magyarország« szerint már a magyar küldöttség összetételéből is látható, hogy a turnszeverini tanácskozásokon részletkérdések még nem kerülnek szóba. A magyar sajtó rendkívül tartózkodó és semmiféle megjegyzést nem fűz a tárgyalásokhoz.

TELEKI MIHÁLY GRÓF BERLINBEN

Berlinből jelenti: Teleki Mihály gróf, magyar földművelésügyi miniszter budapesti látogatásának vizsgolására hétfőn reggel a menetrendszerű gyorsvonattal Berlinbe érkezett. A pályaudvar től ebből az alkalomból magyar és német zászlókkal díszítették fel. A magyar miniszter és kísérete fogadására megjelent a pályaudvaron Darré birodalmi miniszter és igen sok magasrangú német vezető személyiség. Magyar részről Sztójai berlini magyar követ és a követség tagjai voltak jelen. A magyar vendégek az üdvözlés után a pályaudvar előtti térre vonultak, ahol a magyar himnusz hangjai mellett elléptek a tiszteletükre kivonult SS diszszázad arcéle előtt.

Délelőtt 10 órakor Teleki Mihály gróf megkoszorozta az Unter den Lindenen levő hősi emlékművet. Féltenekettőkor Darré birodalmi miniszternél tett látogatást, délben pedig Ribbentrop külügyminisztert kereste fel.

A magyar földművelésügyi miniszter kedden reggel Darré birodalmi miniszter kíséretében háromnapos utra indul Keletporoszországba a mintagazdaságok és méntelep megtekintésére. Péntek reggel érkezik vissza Berlinbe és ekkor megtekintti a wittstocki települést és egy női munkatáborot. Teleki Mihály gróf miniszter szombaton este utazik vissza Budapestre.

válaszolt, hogy megszigorította háborús módszereit, nincs joga arra, hogy a maga részére más elbánást és más feltételeket követeljen, mint amelyeket nemcsak az ellenfélnek, hanem a háboruban egykori barátainak is szánt.

Magától értetődő, hogy akik a háborúval és annak borzalmaival nem akarnak érintkezésbe jutni, azoknak kerülniök kell ezentul az Anglia körüli tenger haditerületét. Ezen a területen valamennyi korszerű hadieszköz alkalmazásra ke-

rül. Ebben a tekintetben nincs különbség a szárazföldi és a tengeri csatamező között. Németország megvan győződve arról, hogy az ily módon is rákényszerített harc helyreállítja a tengerek szabadságát, ez

pedig a jövőben lehetővé teszi a békés népeknek, hogy a náluk hatalmasabb tu'kapásaitól mentesen, biztonságban, akadálytalanul és veszélytelenül kereskedhessenek és járassák a tengereket.

Az afrikai olasz sikerek

Rómából jelenti: Az olasz sajtó vezető helyen foglalkozik a Brit-Szomáli földön elért olasz sikerekkel. A Corriere della Sera megállapítja, hogy Szomália egyedüli fontos része az északi rész, ahol Zeila és Berbera kikötője van. Ha ez a két kikötő olasz kézre kerül, akkor az angolok minden további ellenállása teljesen hiábavaló. Anglia Zeila és Berbera elvesztésével a Vörös-tenger bejáratának egyik kulcsát veszti el és Aden jelentősége ezzel viszonylagossá válik.

Szomália elfoglalásának másik jelentősége az, hogy a szemben levő arab part, nevezetesen Jemen és Hadramaut arab lakossága felfigyel az olasz győzelemre és az arabok

előtt még jobban csökken Anglia tekintélye. Még kell állapítani, hogy az említett két kikötőnek a földközi-tengeri és az indiai-óceáni szabad hajózás szempontjából nagy jelentősége van. Az angolok most már nem csukhatják be és nem nyithatják ki sajtát kedvük szerint az Indiai Óceán és a Vörös-tenger bejáratát.

Berlinből jelenti az Avala: A Der Montag kiemeli, hogy az olasz csapatok mindössze 70 kilométerre vannak Berberától. A Brit-Szomáliában aratott olasz győzelmek nagy hatást gyakoroltak Angliára. Az angol közvélemény már számol azzal, hogy az angol birodalmat életbevágó fontosságú pontjain fenyegeti veszedelem.

A bolgár sajtó a craiovai tárgyalásokról

A német távirati iroda szófiai jelentése szerint a bolgár képviselőház elnöke annak a reményének adott kifejezést, hogy Bulgária békés és semleges államvezetését siker koronázza. A képviselőház elnökének ez a kijelentése nagy figyelmet

keltett a szófia közvéleményben, tekintettel a craiovai tanácskozásokra. A bolgár lapok egyöntetűen azt remélik, hogy a megbeszélések során barátságos módon rendezik a dobrudzsai kérdést.

A két ország között megvonandó határnak — írja a Zora — barátságos határnak kell lennie. A Dnes szerint az előzetes megbeszélések reményt nyújtanak arra, hogy a kapcsolatokat kedvezően rendezik. A Mir emlékeztet Dobrudza elcsatolásának történetére. Csak az 1912 évi határ visszaállítására állíthatja helyre a normális kapcsolatokat Bulgária és Románia között — írja a lap Ez az egyetlen út, amely lehetővé teszi a két nép közeledését. Minden egyéb állítás csak találgatás, annál is inkább, mert ebben a kérdésben Róma és Berlin állásfoglalása teljesen világos.

A Slovo azt írja, hogy a bolgár nép éberrel figyel annak a napnak az előestéjén, amelyet annyira várt, abban a szilárd meggyőződésben, hogy a történelem által szentesített józan ész és igazság megteremti a béke és az együttműködés viszonyát a két nép között. A craiovai megbeszélések nemcsak Bulgária és Románia, hanem valamennyi balkáni ország szempontjából fontosak. Itt vetik majd meg a békét óhajító népek közötti viszony új elveinek alapjait. A bolgár nép türelmetlenül várja a craiovai eredményeket és reméli, hogy a józanság győz — írja a lap.

NÉMET FIGYELMEZTETÉS SVÉDORSZÁGHOZ

Rómából jelenti: A Gazzetta del Popolo berlini tudósítója utal azokra a figyelmeztetésekre, amelyeket a német sajtó intéz Svédországhoz és a svéd sajtóhoz, amely — mint az olasz lap írja — ma is a szokásos módon közli az angol hazugságokat. Ezek az álmok azonban hamarosan össze fognak omlani. Közben a né-

met birodalom megújítja jótanácsait Stockholm felé. A jó viszony előfeltétele, hogy a svéd sajtó változtassa meg hangját.

AZ ANGOLOK KIÜRITETTÉK TIENCSINT

Tienszini jelentés szerint az angol őrsg elhagyta az ottani engedményes területet. A 172 főnyi angol őrsemélyzet egy Honkongba tartó hajó fedélzetén utazott el Tienszinhől.

JAPÁN HADIHAJÓK AZ INDOKINAI VIZEKEN

Sanghajba egyre újabb jelentések érkeznek arról, hogy a japán csapatok gyülekezése a francia-indokinai határ közelében tovább tart. Hír szerint a francia katonai parancsnokság az indokinai határ közelében felrobbantotta az összes hidakat és fontosabb utvonalakot. Ugyancsak nyugtalanítóan hat a franciákra az a tény is, hogy az indokinai felsővizeken nagyobb japán hadihajóraj tartózkodik.

Ar
Be

Berlin
len Ném
ett kor
német il
hogy
csak ma
letet éri
csak ré
nök álta
hajók s
Ebbe az
esik, a
Irország
folytat
megköte
ország
helyen a

Ber
dásaika
grófság
gol lég
közvetl
földön
rosaira.
vadász
zónknak
cokban
tesége

Lond
sociatio
volt an
lyet a
Anglia
tek. A
rajzolta

A tá
igen n
A föld
rak rag
szárny
revette
sietve
Néhány
az ang
fejlődő
kára e
sa és a
mulva
meg é
ták le
megrá
nása é
se. Ne
bomba
néhán
vább

BO
A
rint
bomb
amely

E
lentés
a fö
Reute
lettj

EL
A
Az
yasá

A németek London külvárosait bombázták

Berlin 139, London 115 ellenséges gép megsemmisítését jelenti

A kiéhezhetőből kiéheztetett lesz - írja az ostromzárról Mussolini lapja

Berlinből jelentik: Az Anglia ellen Németország részéről kihirdetett korlátlan ostromzár ügyében német illetékes helyen közölték, hogy Németország intézkedései csak magát az Anglia körüli területet érintik. Az ostromzár-övezet csak részben fedi a Roosevelttől által annakidején az amerikai hajók számára kijelölt övezetet. Ebbe az övezetbe Irország is belesik, a német kormány azonban Irországgal már tárgyalásokat folytat különleges megállapodás megkötéséről, hogy biztosítsák Irország bevitelét. Német illetékes helyen általánosságban utalnak ar-

ra, hogy Németország a zárlat végrehajtásában a nemzetközi jog alapelvei szerint jár ugyan el, de tekintetbe vette, hogy a nemzetközi jog állandó fejlődésben van. A Berliner Börsenzeitung az ügyvel kapcsolatban ezeket írja:

Az Anglia elleni háború a tengeren most már totális, de a világot megkímélik. Minthogy Anglia tulajdonképpen hatáskörén kívül sem irtózott a legkegyetlenebb eszközök alkalmazásától, ezért Németország is azzal a harcmodorral él, amely a legalkalmasabb arra, hogy Angliát elvágja a külvilágtól.

ANGOL REPÜLŐK
BERN FELETT

A Stefani-iroda berni jelentése szerint hétfőre virradó éjjel 12 óra

30 perckor Bernben légi riadó volt. A város felett angol gépek szálltak el, déli irányban. (A. A.)

Mussolini lapja az Anglia elleni támadásról

Rómából jelentik: A Popolo d'Italia igen jól értesült nyugateurópai haditudósítójának tollából érdekes cikket közöl az Anglia ellen folyamatban levő légi offenzíva jelentőségéről. London terve egészen világos volt - írja a lap. Anglia most is tengeri haderejére számított. Ugy gondolta, hogy miután helyreállította a légi egyen-

súlyt Németországgal és miután Olaszország ellen Afrikában fel tudta vonultatni birodalmának minden erejét, a tengeri haderő ismét visszanyeri jelentőségét. Ugyanakkor Anglia terve az volt, hogy a világ minden részében igyekszik nehézségeket támasztani a tengelynek. A világ az angolok részéről nagy álnokságra lehet elkészülve.

Az óriási méretű légi és tengeri támadás célja éppen az, hogy elébevigyanak az angol tervek megvalósításának. A német repülőgépek Anglia legnagyobb üzemét sújtják, ugyanakkor pedig a tengeri és a légi haderő a hajók elsüllyesztésével megfosztja az angol repülőgépipart a legfontosabb nyersanyagoktól. Churchillnek fogcsikorgatva kell látnia, hogy tervei halomra dőlnek. Ugyanakkor pedig Mussolini erős szómáiai offenzívájával a gyarmatokon húzza keresztül Anglia számításait.

Ami az Anglia elleni ostromzár kérdéséről van szó, de a tengelyhatalmak itt is ugyanazt az eszközt alkalmazzák az angolokkal szemben, amelyet Anglia alkalmazott Európával szemben. A kiéhezhetőből kiéheztetett lesz. A háború most lép hevesebb szakaszába és egész Európára súlyos napok várnak. A felelősség ezért kizáróan Angliát terheli. A német és olasz forradalom feladatának tekintik, hogy a lehető legrövidebb időn belül ártalmatlanná tegye a megvadult angol plutokráciát, amely a maga megmentésére Európa valamennyi népét pusztulásba szeretné dönteni. Mielőtt azonban Európa fönkremenne, Anglia Szodoma és Gomorra sorsára jut.

AZ ANGOLOK BERBERA FELÉ VONULNAK VISSZA

Kairóból jelenti a Reuter-iroda: Vasárnap este kiadott hivatalos közlemény szerint a Szomáli-földön az olaszok megújították támadásaikat. A támadásokban tüzezséggel, harcikocsikkal és repülőgépekkel támogatott olasz mintacsapatok vesznek részt. Az angol haderő továbbra is a legnagyobb bátorsággal küzd, miközben Berbera felé húzódik vissza.

A NÉMET SAJTÓ AZ OLASZ GYŐZELMEKRŐL

Berlinből jelentik: A német sajtó feltűnő formában közli az olasz csapatok brit-szómáli győzelmeiről szóló híreket. Megjegyzik a német lapok, hogy az olaszok ezeket a győzelmeket különösen súlyos körülmények között vívták ki, mert rendkívül kedvezőtlen az időjárás és az ottani terep is igen nehéz. Az olaszok egyébként olyan kiépített állások felett arattak győzelmet, amelyeket az angolok eddig bevehetetlennek tartottak. A német sajtó megállapítja, hogy a Brit-Szomáli-földön elért olasz győ-

zelem lényegesen közelebb hozza a teljes győzelmet az angol birodalom felett és megsemmisíti Anglia tekintélyét éppen azokon a területeken, amelyeken az angol tekintély va'óságával legendás volt.

AZ OLASZ-GÖRÖG VISZONY

Londonból jelentik: A Reuter-iroda egyik tudósítója azt jelenti a görög határról, hogy Olaszország bocsánatot kért ugyan a Helele cirkáló elsüllyesztése miatt, de ugyanakkor azt követelte, hogy a további félreértések elkerülése végett a görög kormány ezentul állandóan tájékoztassa az olasz hatóságokat a görög hajók mozdulatairól. Görögország hír szerint teljesíti az olasz követelést. A helyszínen tartózkodó megfigyelők elismeréssel nyilatkoztak a görög kormány higgadt magatartásáról. Félhivatalos görög helyen kijelentik, hogy a görög kormány a balkáni helyzetet éber figyelemmel kíséri és semmiféle területi engedményre nem hajlandó - mondja a Reuter-iroda jelentése.

A NYUGATI FÉLTEKE VÉDELME

Newyorkból jelentik: Roosevelt elnök vasárnap este különvontan hosszabb megbeszélést tartott Mackenzie King kanadai miniszterelnökkel. A tanácskozásról kiadott nyilatkozat szerint meggyeztek a közös védelmi tanács haladéktalan megalakításában. A tanács azonnal megkezdj működését és megvizsgálja a szárazföldi, tengeri és légi védelmi feladatokat, a nyugati világrész északi részének megvédése céljából. A tanácsban az Egyesült Államok és Kanada részéről 4-5 tag foglal helyet, nagyobb részt katonai vezető személyiségek.

A vasárnapi légi harcok

Berlinből jelentik: A német repülők vasárnap folytatták támadásaikat a szigetország ellen és bombázták a kenti és hampshirei grófság fontos katonai célpontjait. A támadások kiterjedtek az angol légi erő több támaszpontjára is. A támadások során London közvetlen környékén több repülőterén újból megsemmisítettek sok, földön veszteglő repülőgépet. Sok bomba esett London déli külvárosaira. A németek szakadatlan hullámokban támadtak. Az angol vadászrajok több helyen megkísérelték útját állni a német bombázóknak és heves légi harcok fejlődtek ki. E jelentés szerint a harcokban az angolok 54 repülőgépet veszítettek, míg a németek vesztesége 21 gép volt.

Londonból jelentik: A Press Association munkatársa szemtanúja volt annak a légi támadásnak, melyet a németek vasárnap délután Anglia délkeleti része ellen intéztek. A tudósító a következőkben rajzolta meg a támadás lefolyását:

A támadó repülőgépek eleinte igen nagy magasságban repültek. A földről látható volt a napsugarak ragyogása a repülőgépek acél-szárnyain. A lakosság azonnal észrevette a fenyegető veszedelmet és sietve kereste fel az óvóhelyeket. Néhány perc múlva már felszálltak az angol vadászgépek s heves harc fejlődött ki a levegőben. Nemskára elhallgatott a motorok zugása és a gépek eltűntek. Negyedóra múlva újabb bombázók jelentek meg és zuhanórepülés közben dobták le bombáikat. Az épületeket megrázkódtatta a bombák robbanása és a légvédelmi ágyúk dörgése. Nem sokkal ezután a német bombázók zöme elvonult és csak néhány német gép viaskodott tovább az angol vadászgépekkel.

BOULOGNE BOMBÁZÁSA

A Reuter-iroda jelentése szerint angol repülők erőteljesen bombáztak 5 német hadosztályt, amelyeket a németek a francia

partokon, Boulogne környékén vontak össze, minden bizonnyal az Anglia elleni támadás megindítása céljából.

ANGOL JELENTÉSEK

Londonból jelentik: Az angol légügyi minisztérium vasárnap délután négy órakeres a következő jelentést adta ki: Ma néhány perccel 12 óra után német repülőgépek több egymást követő nagy hullámban átrepültek Anglia délkeleti partjait és kísérletet tettek az angol légvédelem áttörésére. Az angol légharóító ágyúk tüzeltek rájuk és az angol vadászgépek is megtámadták őket. A légi csata alig tartott tovább egy óránál. Az angolok a német repülőket elűzték és a németek kénytelenek voltak a csatorna és az Északi-tenger felé visszavonulni. Az angol hivatalos jelentés szerint a német bombák több angol repülőteret értek. Tizenöt angol gép elpusztult.

Londonból jelenti az Avala: A Reuter-iroda újabb jelentése megállapítja, hogy a vasárnap esti német légi támadásoknak kevés áldozata volt és az okozott kár sem jelentős. E jelentés szerint az angolok 86 ellenséges gépet semmisítettek meg.

A veszteségek

Berlinből jelenti az Avala: Vasárnap esti rendkívüli német jelentés közölte, hogy a német légi haderő vasárnap légi harcban és a földön 139 angol gépet semmisített meg. Hétfőn délelőtt érkezett Reuter-jelentés szerint viszont arról számol be, hogy az Anglia felletti vasárnapi légi harcok során legalább 115 német gépet lőttek le.

ELSÜLLYEDT

ANGOL TENGERALATTJÁRÓ

Az angol tengernagyi hivatal vasárnap este kiadott közleménye

szerint az Orpheus angol tengeralattjáró a kizűzött időben nem tért vissza állomáshelyére és így elveszettnek kell tekinteni.

Beiratkozás az iskolákba

A szülők adója után fizetendő tandíj táblázata

A most következő iskolai évre a középiskolákban augusztus végén és szeptember első napjaiban lesznek a beiratások. Ez alkalommal ismét közöljük, hogy az adó-fizető polgárok gyermekei után mennyi tandíjat kell fizetni.

Tandíj fizetendő a földadó, házáadó, kereseti és járadékadó után, ha mindkét szülő adójának évi összege 800 dinár, vagy annál nagyobb.

Ha az egész évi adó összege 300 dináron alul marad, akkor a gyermek tandíjmentes.

Az adóbizonylatot kérvénnyel kell kérni. Errevonatkozó űrlapok az adóhivatalokban kaphatók. A kérvényt 30 dináros okmánybélyeggel kell ellátni. Ha egyidőben több testvér jár közép-, vagy főiskolába, akkor csak a legidősebb testvér fizet egész tandíjat,

a többi testvér után csak fél tandíj jár. Ha a gyermekek ugyanabba az iskolába járnak, akkor elegendő egy adóbizonylat, de ha külön-külön iskolába járnak, a legidősebb gyermek kivül minden gyermek után csak tíz dináros bélyeggel ellátott adóbizonylati másolatot kell beadni. Az adóbizonylatot kiadják tekintet nélkül arra, hogy a szülők hátralelkben vannak-e az adóval, vagy sem.

Az alábbiakban közöljük, hogy a szülők adója után mennyi tandíjat kell fizetni. Két tandíjskálát ismeretünk. Az első kulcs szerinti tandíjat azok a szülők fizetik, akiknek gyermekei V.—VIII. gimnáziumi osztályba, kereskedelmi akadémiába, vagy egyetemre járnak. A második kulcs szerinti tandíjat azok a szülők fizetik, akiknek gyermekei a gimnázium I.—IV. osztályába járnak.

A polgári iskolába és a szakiskolákba járók a második skála szerinti tandíj felét fizetik, a magántanulók ellenben a vonatkozó tandíj összegének háromszorosát.

Ha az adó terjed	I. skála tandíj	II. skála tandíj
800—1000	D-ig 100 d	75.— d
1000—3000	" 150 d	112.50 d
3000—5000	" 200 d	150.— d
5000—6000	" 350 d	262.50 d
6000—7000	" 400 d	300.— d
7000—8000	" 500 d	375.— d
8000—9000	" 650 d	487.50 d
9000—10000	" 800 d	600.— d
10000—12000	" 1000 d	750.— d
12000—15000	" 1500 d	1125.— d
15000—20000	" 2000 d	1500.— d

JAVITÓVIZSGÁK ÉS BEIRATÁSOK A NOVISZÁDI KÖZÉPISKOLÁKBAN

A noviszádi első fiugimnáziumban a javítóvizsgákat augusztus 24-től augusztus 30-ig tartják meg. A beiratások a következő rendben folynak:

Szeptember 2-án reggel 7-től 9 óráig a VIII. osztály, 9-től 11 óráig a VII. osztály, 11-től 13 óráig a VI. osztály. Szeptember 3-án 7-től 9 óráig az V. osztály, 9-től 11-ig a IV. osztály és 11-től 13 óráig a III. osztály. Szeptember 4-én 7-től 10 óráig a II. osztály, 10-től 13 óráig az első osztály kerül beiratásra.

A második fiugimnáziumban a javítóvizsgákat augusztus 25-től 29-ig végzik. A beiratások sorrendje:

Szeptember 2-án a VIII. és VII. osztály, szeptember 3-án a VI. és V. osztály, szeptember 4-én a IV. és III. osztály, szeptember 5-én a II. és I. osztály kerül beiratásra.

A leánygimnáziumban a javítóvizsgákat augusztus 24-től szeptember 31-ig tartják meg. A beiratások rendje: Szeptember 1-én az V.—VIII. osztály, szeptember 2-án a IV. osztály, szeptember 3-án a III. osztály, szeptember 4-én a II. osztály és szeptember 5-én az I. osztály.

Az állami műszaki középiskolákban a javítóvizsgákat augusztus 26-tól 31-ig tartják meg. A beiratásokat szeptember 1-től 3-ig végzik.

A fiupolgári iskolában a javítóvizsgákat augusztus 29-től szeptember 3-ig végzik. A beiratások sorrendje: Szeptember 1-én az I. 2-án a II, 3-án a III, 4-én a IV. és 5-én az összes elmaradt tanulók beiratása.

A leánypolgári iskolában a javítóvizsgákat augusztus 29-től 31-ig tartják meg a beiratásokat szeptember 1-től 4-ig végzik.

A beiratásoknál szükség van az előző évi iskolai bizonyítványra, keresztlevele, adóbizonylatra.

A gimnáziumokba való beiratásnál 50 dináros okmánybélyeget kell ragasztani a jelentkezési ívre, a műszaki középiskolában 30 és a polgári

iskolában 5 dináros okmánybélyeg szükséges a beiratáshoz.

JAVITÓVIZSGÁK A PETROVGRÁDI KÖZÉPISKOLÁKBAN

A petrovgrádi középiskolákban a javítóvizsgákat a következő sorrendben tartják meg:

Az állami reál-gimnáziumban augusztus 24-től 31-ig, a kereskedelmi akadémiában augusztus 25-től 28-ig, a magánkereskedelmi akadémiában augusztus 25-én és 26-án, a műszaki középiskolában augusztus 25-től 28-ig, a fiupolgári iskolában augusztus 17-től 23-ig és a leánypolgári iskolában augusztus 29-től 31-ig.

BEIRATKOZÁS A PETROVGRÁDI KERESKERELMI AKADEMIÁBA ÉS A MŰSZAKI KÖZÉPISKOLÁBA

A petrovgrádi állami és magánkereskedelmi akadémiába a felvehető tanulók korlátozott száma miatt a beiratás előtt kell kérni a felvételt.

Ezt a kérvényt, illetőleg az erre vonatkozó jelentkezési lapot (prijavát) augusztus 27-től 30-ig kell beadni az iskola igazgatóságához. A polgári iskolát végzett tanulókat a kereskedelmibe csak úgy veszik fel, ha francia nyelvből kiegészítő vizsgát tesznek. A kiegészítő vizsgára augusztus 22—25. között lehet jelentkezni.

A petrovgrádi kereskedelmi és iparkamara a magánkereskedelmi akadémia mellett magán műszaki középiskolát is tart fenn. A műszaki középiskolába szintén előre kell jelentkezni augusztus 27. és 30-ika között.

Tizenhárom lopás egy nap alatt

A noviszádi rendőrigazgatóság bűnügyi krónikája

A noviszádi rendőrség tegnap tizenhárom lopási, illetőleg betörési ügyben folytatott eljárást. A nap bűnügyi krónikájának legérdekesebb eseménye az volt, hogy a noviszádi rendőrigazgatóság Nikolics Zsivota nevű detektívje a noviszád—beográdi vonaton lefűlelte Gyokovics Predrag veszedelmes zsebmetszőt, aki néhány nappal ezelőtt megszökött Noviszádról.

A tolvaj megmotozása alkalmával kabátja belésében 2000 dinárt találtak bevarrva, azonkívül 800 dinárt a pénztárcájában.

Gyokovics Predrag éppen Bács-topolára utazott, hogy az ottani vásáron keresen áldozatokat.

Kulasinovics Petár kamenicai pék jelentette a rendőrségen, hogy munkásai hálókamrájából ismeretlen tettes ellopott több öltözet munkásruhát, egy télikabátot és egy bőrdönt.

Letartóztatták Sztojánovics Gyorgye boszanszkinovii csavargót, akit Biró Ilonka noviszádi háztartásbeli jelentett fel. Biró Ilonka Sztojánovicsban felismerte azt a tolvajt, aki a petrovgradini Fehér Ló nevű vendégház elöl ellopott tőle különböző ruhaneműt.

Lalosevics Szteván noviszádi kertész néhány nappal ezelőtt jelentette a rendőrségen, hogy Temeriní ut 55. szám alatti lakásáról elloptak egy nagy ponyvát.

A rendőrség most letartóztatta a tetteseket Vojnovics Veszelin bács-

kogradistei és Zivlák Vlada boszanszki-grahovoi munkások személyében.

Carin Mile petrovgradini kereskedelmi utazótól a városi autóbuszban elemelték a pénztárcáját, amelyben 130 dinár készpénz volt.

Kovácsévics Perszida noviszádi háztartásbelitől a Vasut ucca 83. számú lakásáról Kovács Teréz kiskindai születésű alkalmazott ellopotta a pénztárcáját, amelyben 1300 dinár volt. A rendőrség a tolvaj nőt letartóztatta.

Wenzler József noviszádi postatisztviselő dr. Medákovicsa uccai lakásáról ismeretlen tettes elvitt hét kiló tollat.

Ivanov Borisz petrovgrádi származású zenész Szteve Sztevánovics ucca 14. szám alatti lakásáról délben ismeretlen tettes ellopott egy karórát és egy pénztárcát, amelyben 40 dinár volt.

Bambach Rudolf noviszádi ügyvédjelölt kerékpárját az uccán ellopták.

Grozdan Grozdev bolgár kertész Kiszácsi ut 37. szám alatti lakásáról eltűnt egy ponyva. A tolvaj kézrekerítésére nyomozás indult.

Petrovics Lázár noviszádi munkás Szkerfiseva ucca 29. sz. alatti lakásáról elloptak egy dunyhát és több párnát.

Szauer Anton noviszádi soffőr Kr. Petra II ucca 124. sz. alatti lakásába este az ablakon keresztül betört hatolt be és elvitt 1300 dinár készpénzt.

Narviktól, Párisig - Katarinától, Petrovgrádig...

Elűnt egy aranyóra és egy kerékpár

Petrovgrádról jelentik: Az egyik petrovgrádi mozban szombat óta a »Narviktól Párisig« című német háborús filmet mutatják be, amelyre nagy tömegben érkeznek nézők a környékbeli falvakból. A falusi közönség, amely részben vonaton, részben kerékpáron érkezik Petrovgrádra, zsufozásig megtölti minden előadás alkalmával a mozi-termet, az előadás után a vonat indulásáig pedig az időt a különböző vendéglőkben tölti.

Schmitz Péter 54 éves katarinai földműves is Petrovgrádra jött, hogy megnézze a filmet, előadás után pedig több vendéglőbe látogatott el. Többek között betért Hollósi János kocsmájába, ahol Kulik Katica és Bulatovics Gyurgyinka énekesnők társaságában szórakozott. Egy idő múlva Schmitz meg akarta nézni, hány óra van, de nagy meglepetésére

1500 dinár értékű aranyórája nem volt a zsebében.

A két énekesnőt gyanúsította, hogy ellopták óráját és emiatt szökváltás kellett köztük és az énekesnők között. A vitába beleavatkozott Todorovics Rada tamburas is, aki az énekesnőknek fogta a pártját. A veszekedés egyre élesebb lett, végül is tettségességre került sor. A két énekesnő és a tamburas Schmitzre támadtak, aki erőlesen védekezett, úgy hogy mire a verekedőket szétválasztották,

valamennyien súlyos sérüléseket szenvedtek.

mért is kórházba kellett szállítani őket. Az aranyóra azonban mégsem került meg.

Szukevics József szárcsai mészáros szintén a mozielőadásra jött be Petrovgrádra kerékpáron. Előadás után betért egy pohár borra a Schön-féle vendéglőbe és miközben megitta borát, ismeretlen tettes ellopta 1200 dinárt érő új kerékpárját.

A rendőrség megindította a nyomozást.

Rejtélyes gyilkosság Csonoplyán

Holtan találják a kutba az asszonyt, akinek eltűntét jelentették a csendőrségen

Csonoplyáról jelentik: Megdöbbenő büntény ügyében folytat vizsgálatot a csonoplyai csendőrség.

A napokban jelentették a csendőrségen, hogy

Galacz Mátyásné földművesasszony két héttel ezelőtt nyomtalanul eltűnt.

Galacz Mátyásné Petkovics Antal gazdálkodó tanyáján volt alkalmazva és onnan tűnt el. A csendőrség megindította a nyomozást és mivel az eltűnési ügy gyanús volt, először Petkovics Antal tanyáján kutattak az asszony után. Novák Iván csendőrmester vezette a nyomozást és

hamarosan sikerült is megtalálni Galacz Mátyásné holtan a tanya kutjában.

Amikor a holttestet kiemelték a kutból, megállapították, hogy már legalább 12 napja volt a vízben.

A vizsgálat folyik annak a megállapítására, hogy Galacz Mátyásné hogyan került a kutba. Minden jel arra mutat, hogy büntény történt. A rejtélyes ügy Csonoplyán és környékén nagy felháborítást keltett.

Az iskolankivüli népnevelés, minden egyesület első kötelessége.

HALLÓ!

A windsori herceg és felesége Bermuda szigetéről elindult Bahama felé.

A *Gazetta del Popolo* kimutatása szerint az olasz beavatkozás előtti utolsó hónapban Itáliából érkezett az Egyesült Államok behozatalának 60 százaléka, míg a második helyet Japán foglalta el. A háború kezdete óta azonban az USA és Olaszország között ugyszólván megszűntek a kereskedelmi kapcsolatok.

Az angol alsóház harmadszori olvasás után szavazás nélkül elfogadta a legújabb pótköltségvetésre vonatkozó indítványokat becikkelyező pénzügyi törvényt. Kingsley Wood kincstári kancellár szerint az újabb adók elkerülhetetlenek.

Az új francia kormányzati rendszer rendezte a diplomáciai szolgálatot. Baudoin külügyminiszter, amint beavatott körökben elterjedt hírelt érdemlő hírek igazolják, nagyszabású átszervezési munkálatok végrehajtását határozta el. Az új rendezés legfontosabb alapelve a korhátárok megállapítása az egyes külképviseleti ágazatokban. Ezentúl követség nem lehet 58, főkonzul 57 és konzul 54 évnél magasabb korban.

A birodalmi propagandaminisztérium németellenes beállítású filmek gyártása miatt az egész birodalom területén megvonta a Metro-Goldwyn-Mayer amerikai filmgyártó társaság által előállított mozgófényképek előadási jogát. A társaság berlini képviselője amerikai főnökségtől azt az utasítást kapta, hogy igyekezzenek a tilalom ellen jogorvoslással élni.

A román gazdasági minisztérium rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében sem részvénytársaságok, sem magánvállalatok nem költözhetnek el arról a területről, ahol eddig voltak, a minisztérium engedélye nélkül.

A svéd kormány az országban található gyapjuszövet, gypatszövet, szövőfonál, vatta- és selyemkészleteket lefoglalta. A kormány rendelkezését gazdasági körökben általában úgy értelmezik, hogy tekintettel a korlátozott készletekre és a behozatali nehézségekre, a kormány ezeknek a cikkeknek a racionalizálását tervbevette.

Sulyos robbanás történt — mint St. Louisból jelentik — pénteken a joplini robbanóanyaggyárban. A robbanás okát még nem sikerült megállapítani. A szerencsétlenség öt halálos áldozatot követelt a munkások közül s az anyagi kár jelentős.

A kínai külkereskedelmi hivatal által közzétett legújabb jelentés a megnevezett Kína külkereskedelmi forgalmának igen nagyméretű fejlődéséről számol be. 1940 első felében a kivitel 930 millió dollárt tett ki, szemben a múlt esztendő első felének 412 millió dolláros kivitelével.

Repülőszerencsétlenség történt Snagovnál. Tiberiu repülőhadnagy gépével belezuhant a snagovi tóba. A repülőgép a tavon egy birkába ütközött és megölte a benneülő férfit; a hadnagyot kimentették.

A montreali egyetem felajánlotta a nemzetközi munkahivatalnak, hogy a háború tartamára helyezze át székhelyét Montrealba. Ugy tudják, hogy a munkahivatal elfogadja a meghívást.

APOLLO MOZI - Noviszád

Bemutatja a legszebb keleti-tárgyu magyar operettet, a

HÁREM RÓZSÁJÁT

Gül Babá-t

Főszereplők:

Jávor Pál, Szeleczy Zita, Kőmives A.

Csodálatos keleti táncok, gyönyörű zene

A kormány augusztus 26-án hirdeti ki a régvárt reformokat

Dr. Markovics Lázár igazságügyminiszter beszéde

Beográdból jelentik: A belpolitikai élet legnagyobb eseménye vasárnap dr. Markovics Lázár igazságügyminiszter szarajevói népgyűlése volt. A radikális ifjuság által rendezett gyűlésen dr. Markovics Lázár nagy beszédben ismertette a kormány munkatervét. Kijelentette, hogy a kormány augusztus 25-i ülésén fogadja el a régvárt reformokat és

azokat augusztus 26-án hozza nyilvánosságra.

A kormány elsősorban gondoskodik arról, hogy az ország terméketlen vidékeinek lakossága elegendő táplálékhoz juthasson. Ezután nagy köz munkákat indít, amelyek hivatva vannak az ország gazdasági tevékenységét fokozni és a munkanélküliséget megszüntetni. A miniszter hangsúlyozta, hogy a köz munkák olyan nagyarányúak lesznek, hogy

az ország minden munkása, iparosa és mérnöke foglalkozást találhat.

Mindezt a kormány a múlt év augusztus 26-án kötött megegyezés szellemében cselekszi.

A nap másik belpolitikai eseménye dr. Krnjević Juraj szenátornak, a horvát parasztpárt főtitkárának beszéde volt Belováron. A parasztpárt főtitkára beszédében foglalkozott a külpolitikai helyzettel és kijelentette, hogy

a horvátoknak nem kell aggódniuk jövőjük és szabadságuk miatt.

Támadta a frankovacokat, akik különösen Belováron fejtenek ki élénk tevékenységet és a falusi nép között röpcédulákat osztogatnak a horvát parasztpárt ellen. A várható reformokról szólva kijelentette, hogy azzal a nép teljesen meg lesz majd elégedve.

Tüdőbetegek lejtős fektetésével kiváló gyógyeredményeket ér el a budapesti Uj Szent-János-kórház

Budapestről jelentik: Érdekes orvosi publikáció jelent meg az Országos Közegészségségi Egyesület kiadásában megjelenő »Tuberkulózis elleni küzdelem« című tudományos, orvosi folyóirat augusztusi számában. Az érdekes orvosi gyógyeljárás — az Uj Szent János-kórház II. tüdőbeteg osztályán folytatták dr. sz. Kovács Ferenc egyetemi rk. tanár, osztályos főorvos tudományos irányítása mellett. A hivatalos publikációnak tekintendő ismertetést a gyógyeljárás alkalmazásában résztvevő dr. Tóth László orvos ismerteti.

A közlemény szerint »A tüdőbetegek lejtőzések«-nek nevezett gyógy mód eredetileg Franciaországból származik, később Olaszországban kiterjedten alkalmazták. Az Uj Szent János-kórház II. tüdőbeteg osztálya két és fél esztendő óta alkalmazza a gyógyeljárást, minden vonatkozásban kipróbálta s alkalmazása által

olyan nagyszerű eredményeket ért el.

hogy a gyógy módról »csak az elragadtatás hangján« számolhat be a kórház II. osztály.

HOGYAN TÖRTENIK A LEJTŐZÉS?

Dr. Dumarest és dr. Colomban francia orvosprofesszorok a lejtőzéssel való tüdőbeteggyógyítást már 1922-ben ajánlották, sőt 1924-ben dr. Colomban francia orvosprofesszor hatalmas kötetben ismertette a gyógy módot. Laikus nyelven kifejezve, a gyógy módnak körülbelül az a lényege, hogy

a tüdőbetegeket fokozatosan lejtősebb helyzetben fektetik.

Az alap gondolat szerint ugyanis a tüdőcsucsban előidézett vérbőséggel meg lehet akadályozni a gümös folyamat kifejlődését, sőt elő lehet idézni a betegség gyógyulását.

Már korábbi vizsgálatoknál rájött a tudomány arra, hogy a tüdő önsulya bizonyos erőként hat a mellkasban. Egészséges viszonyok közt is a csucsban legnagyobb a tüdő súlyából adódó huzóerő. A kóros állapotban vizsgált tüdőknél pedig, például összenőtt lebenyeknél, a csucsban összegeződik ez az erő, amelynek megnyilvánulásánál a tüdő súlyán kívül nagy szerepet játszik a rekesz lefelé húzó hatása is. Ez a huzóerő nem csekély, számításba véve a hasizervek súlyát is, amely szintén a rekeszre s annak révén a tüdőre hat.

Ismerteti az orvosi publikáció a lejtőzésnek nevezett gyógyeljárás technikáját is, amely rendkívül egyszerű, a beteget nem terheli és a legkisebb panasznál rögtön megszüntethető, vagy csökkenthető. A gyógy mód azzal kezdődik bevezetésképpen, hogy

a beteget laposan fektetik, csak a feje nyugodhat egy kis párnán,

de olyképpen, hogy a betegnek mind a két válla már a derékaljon nyugszik. Maga a lapos fektetés is jó hatású, mert hiszen a magasabb fektetésnél a tüdőcsucsban valósággal rajta lóg egész súlyával a tüdő.

Tekintettel arra, hogy ritkán bár, de egyeseknél kezdetben maga a lapos fektetés is már bizonyos zavarokat okozhat, fejfájást és szédülést, a lejtős fektetésbe csak fokozatosan lehet átvenni a beteget. Ez az átmenet akként történik, hogy

az ágynak a beteg lába felől való részét lassan és fokozatosan emelik.

Az Uj Szent János-kórházban erre a fokozatos emelésre téglalapokat alkalmaznak, egy-egy téglának a beiktatása körülbelül 7 centiméterrel való lábemelést felel meg. Az emelés magasságát fokozatosan és individuálisan növelik.

Van olyan tüdőbeteg, aki az emelést hamar megszokja, de előfordul olyan eset is, hogy egy héti vagy még hosszabb ideig várni kell, amíg a beteg láb felől való része egy-egy újabb fokkal emelhető. Közvetlenül az étkezések után minden betegnek ülnie kell, mert különben a lejtős ágyban való fekvéstől

hányingert kap.

A legnagyobb magasság, amit az Uj Szent János-kórházban, a lejtőzéstétel céljából alkalmaztak, hat-hét téglával volt, de általában a betegek többségénél elegendőnek mutatkozik a négy-öt téglával való emelés.

AZ UJ GYÓGYMÓD ALKALMAZÁSA

Az orvosi publikáció ezután közli a különféle tüdőbetegségeket, amelyeknél kiváló gyógyhatással alkalmazták két és félszázötöt óta az új gyógy módot. Így például minden

tüdőmütétnél rövid idő alatt teljes gyógyulást értek el a lejtőzés révén.

de rendszeresen alkalmazták az úgynevezett légmellek gyógyításánál, mégpedig oly nagy sikerrel, hogy a lejtőzés a legtöbb esetben szükségtelenné tette a műtéti beavatkozást. Hasonló eredménnyel alkalmazták a gyógy módot a kétoldali csuci megbetegedések-nél.

Külön érdekessége az új gyógy móddal való kísérletezésnek, hogy a konkrét betegség gyógyulásán kívül a kezelés ideje alatt és után is, a lejtőzés egyébként is

rendkívül jó közérzeti hatással van a betegek-re.

A publikáció végül egyes olyan betegek eseteit közli, akiket súlyos állapotukból az új tüdőgyógyítási módszerrel sikerült teljesen és tartósan meggyógyítani.

LETARTÓZTATTÁK ZAY VOLT FRANCIA MINISZTERT

Clermont-Ferrandból jelentik: A francia katonai törvényszék intézkedésére a tangeri francia védnök-ség hatóságai letartóztatták Zay volt közoktatásügyi minisztert. A volt minisztert rövidesen Franciaországba szállítják.

**Mostohaanyja miatt
szökött meg a kis Fatime,
aki eltűnésével véres vallási
villongásokat idézett elő**

Jelentettük már, hogy 41 év után ismét életjelt adott magáról Ománovics Fatime muzulmán-szár-mazású nő, aki 1899-ben eltűnt szülei házából és ezzel véres vallási villongásokat idézett elő. A hercegovinai és boszniai muzulmánok annakidején azt állították, hogy a tizenöt éves Fatimét elrabolták a szülei lakásáról és erőszakkal megkeresztelték. Ezért

Ferenc József királyhoz fordultak azzal a kéréssel, hogy Fatimét adják vissza a szüleinek és védjék meg a muzulmánok vallási önállóságát.

Ománovics Fatime most mosz-tári nővérehez intézett levelében közölte, hogy férjhezment és Prijatelj Darinka néven Ljubljana-ban lakik. Az újságírók felkeresték a lakását. Ománovics Fatime, illetőleg Prijatelj Darinka elmondta, hogy annakidején azért szökött meg a szülői háztól, mert

édesanyja halála után apja ismét megnősült és ő a mostoha-tát nem tűrte.

A tengerpart közelében lévő Imotzskóra szökött, ahol az apáca-k vették gondjaikba. Onnan Trieszt-be került és ott az apáca-k egy év után megkeresztelték. Eközben — miután megtudta, hogy ország-szerte keresik — óvakodott attól, hogy a hatóságokkal érintkezésbe jusson.

Az osztrák és a magyar kor-mány annakidején

bélyegeket adott ki az el-tűnt Fatime arcképével,

hogy így könnyebben nyomára juthassanak. A beográdi lapok ez-zel kapcsolatban megírják, hogy

a magyar sajtó melegen párt-fogolta a boszniai és hercego-vinai muzulmánoknak a vallási önkormányzatra vonatkozó törekvését,

míg az osztrákok ennek ellene sze-gültek.

**Élelmiszerhalmozás
és rémhírterjesztés
gyanuja miatt**

**Ietartóztatták a beográdi
Ruszkí Cár bérlőjét**

Beográdból jelentik: Beográdban rendkívül nagy feltűnést keltett ez a hír, hogy

a rendőrség Ietartóztatta Rác-z Lajost, a Ruszkí Cár nevű kávéház és mulató bérlőjét.

Rác-z Lajos dolnyalendavai születésű, 1921-ben Pozsarevácon nyitott szállót, majd utána Beográdba került, ahol ki-bérelte a Ruszkí Cár nevű kávéházat.

A rendőrségnek most tudomására ju-tott, hogy Rác-z Lajos élelmiszereket rejteget a lakásán és a kávéház tit-kos helyiségeiben. Mindkét helyen ház-kutatást tartottak és

összesen 1125 kiló pörkölt kávét és 3995 kiló cukrot találtak.

A rendőrség ezenkívül megtudta azt is, hogy Rác-z Lajos rémhíreket ter-jeszt. Emiatt szintén eljárást indítot-tak ellene és rövid úton 30 napi elzár-ásra ítélték. Az élelmiszerhalmozás miatt bíróság elé állítják.

Csantavir műutat kér

Megakadt a Csantavir-Zsednik közötti ut kövezési munkálata

Csantavir község lakosságának év-tizedek óta egyik legnagyobb panasza az, hogy

egyetlen műutja sincs.

A község az esős őszi-téli időszakban valóságos el van zárva a nagyvilágtól, miután motorosjárművekkel lehetetlen megközelíteni. Ez Csantavir gazdasági életének fejlődését természetesen rendkívül nagy mértékben gátolja. Emiatt a község vezetői és gazdasági érdekeltségei már sokszor kérték a hatóságokat arra, hogy adjanak Csantavirnek legalább egy műutat, amivel bekapcsolódna Bácska-ko-rszertü úthálózatába. Rámattattak arra, hogy Bácskában nincs még egy olyan nagy község, mint Csantavir, amely műut nélkül volna. Kérték, hogy köveztessek ki a Csantavir és Zsednik közötti utat — amely mindössze mintegy tíz kilométer — és ezzel Csantavir is összekötte-

tésbe kerülne a nemzetközi uttal.

A község lakosságának törekvése ta-valy végre eredménnyel kecsegtetett. A báni hivatal elrendelte a zsednik-i ut kikövezését. A jagodinai kőbányá-ból több vagon követ szállítottak a helyszínre és az ut mellett lerakták. A köszállítás a közben beállott téli idő miatt abbahagyták.

Azóta ebben az ügyben nem tör-tént semmi.

A csantaviriek hiába várták, hogy az ut kövezését az ott lévő nagymennyi-ségű követ megkezdik. Most már ismét itt az ősz és Csantavir még mindig nem jutott kövesúthoz. Sőt a közleke-dés a zsednik-i uton még rosszabb mint azelőtt volt, mert a nagy kőrakások gátolják a forgalmat.

Csantavir vezetői elhatározták, hogy az illetékeseknél ismét eljárnak a kö-vezés ügyében.

**A szuboticiai törvényszék vádlanácsa
elrendelte Szele Mihály
szabadlábrahelyezését**

Az államügyész felelősséget jelentett be

Szuboticáról jelentik: Szele Mi-hály, a szuboticiai szénpanama gya-nusítottja letartóztatása óta eddig négy ízben adott be kérvényt a szuboticiai törvényszék vizsgálóbírójá-hoz és megfelelő óvadék ellenében szabadlábrahelyezését kérte.

A szuboticiai törvényszék vádta-nácsa annak ellenére, hogy Szele Mihály előbb ötven, majd nyolcvanezer di-nár kauciót ajánlott fel abban az esetben, ha szabadlábra helyezik, kérését elutasította.

Doljanin Sztjepán ügyvéd Szele Mihály védője, most újabb szabad-lábrahelyezés iránti kérvényt nyuj-tott be a szuboticiai törvényszék vádta-nácsához, amelyben tekintettel

arra, hogy a vizsgálat befejezést nyert és nem kell attól tartani, hogy Szele Mihály a tárgyalás elől megszökik, kérte, hogy 80.000 diná-rós bírói letét ellenében rendeljék el a szabadlábrahelyezését.

A szuboticiai törvényszék vádta-nácsa hétfőn délelőtt foglalkozott az újabb kérvénnyel és

elrendelte Szele Mihály szabad-lábrahelyezését.

A vádta-nács döntése ellen az ál-lamügyész felelősséget jelentett be. Így most az egész ügy a noviszádi felelőbíteli bírósághoz kerül és az dönti el, hogy Szele Mihály továb-bra is vizsgálati fogságban marad-e, vagy sem.

**Mi a francia nő bűne
a francia összeomlásban**

„Gondoltak-e a leszerelés óta arra, hogy gyermekeiket jobban neveljék?”

A Clermont-Ferrand-ban meg-jelenő Paris Soir legutóbbi számá-ban Marcelle Auclair tollából érde-kes cikk jelent meg

»Az asszonyok hi-bája« címmel. A cikk írója felteszi a kérdést, hogy Franciaország ösz-szeomlásáért ter-heli-e felelősség a francia asszonyok? A kérdésre mindjárt megadja a választ: igen és az okot is hozzáteszi, hogy

Franciaországot az »elké-nyeztetett« gyermekek tették tönkre.

Auclair asszony a legyőzött or-szág asszonyai ellen szegezi a kér-dést: gondoltak-e a leszerelés óta arra, hogy gyermekeiket jobban neveljék!

— Gondoltak-e arra, hogy:

»nem baj, ha nem kerül vastagon a vaj a kenyérrre, s ha az élet ne-hezebbé válik, csak az a fontos, hogy gyermekeinket jellemessé nevelhessük?«

— Láttam, — folytatja a cikk — hogy a háboru óta is voltak anyák, akik szemethunytak, amik-or fiaik elcsenték a kandallón fe-lejtett pénzt: micsoda becsületér-zés él az ilyen fiuban?

— Aztán láttam egy anyát, aki megengedte 13 éves fiának, hogy feleseljen.

Milyen fogalma lesz ennek a gyer-meknek a fegyelemről? Aztán lát-tam anyát, aki büntetésül mértani feladatot szabott fiára: milyen fel-fogása lesz ennek a gyermeknek a munkáról? Aztán hallottam hogy egyes családoknál szokás az asztalnál a gyermekek előtt meo-kritizálni a szomszédokat, ismerő-söket; a közönségnek és az em-

berszeretnek milyen szelleme a'akul ki egy ilyen gyermek lei-kében!?

— Anyák! — kiált fel Auclair asszony — vizsgáljátok meg lelki-ismereteket s ha mindezeket a hibákat magatoknál is megtaláljátok, fogadjátok meg, hogy mátol kezdve megváltoztok!

Gyermekeitek boldogabbak lesznek!

✱

De nemcsak az anyáknak, ha-nem a franc a feleségeknek is szól ez a fe hlvás. Auclair asszony azt a tanácsot adja az asszonyoknak, hogy

**a háborúból visszatérő férjü-
ket anyai szeretettel vegyék körül,**

mert a férfi, aki kockára tette éle-tét hazája védelmében, esetleg összeesik a mindennapi élet küz-delmei között folytatott harcban.

— Soha ne legyetek pesszimis-ták, — szól a jó tanács — gondol-jatok a pesszímistáról és optimis-táról szóó kis történetre, amikor egy félig feltűveg előtt a pesszi-mista így szól: »íme egy félig üres üveg, míg az optimista azt mondotta: »ame, egy félig feltűveg« és

ő volt a boldogabb.

»Csindijunk tabu'a rasa«-t összes gyengeségünkből s merítsünk a lelkünk mélyéről erős hitet, amely hozzásegít majd megtalálni önma-gunkat, csatlakozni és hazánkat... — fejezi be fe hlvását a francia író nő.

**A szuboticiai szolgabíró-
ság maximálta a kenyér
és a tűzifa árát**

**A rendelet néhány nap múlva
lep eleibe**

Szuboticáról jelentik: Néhány nap-pal ezelőtt — mint jelentettük — a szuboticiai tisztviselők népes kül-döttsége kereste fel a szuboticiai szolgabíróságot és Szubotica város elnökét és kérték, hogy nevezzék ki ki az árelenőrző bizottság tagjait. A város és a szolgabírói hivatal azonban még ezideig nem döntötte el, hogy kettőjük közül melyik az illetékes a bizottság kinevezésére. Tekintettel arra, hogy ennek a kér-désnek elintézése nem tűr halasz-tást,

a szuboticiai szolgabíróság elha-tározta, hogy addig is, míg a problémát meg nem oldják, ugy enyhít a helyzeten, hogy a fon-tosabb árucikkek árát maxi-málja.

Jovanovics Milán helyettes szolga-bíró már is elrendelte

a kenyér és a tűzifa árának a maximálását.

A kenyér és a tűzifa maximális árát egy-két napon belül nyilvánosságra hozzák.

**A jó egyesületi vezetés,
a népművelés előadásokat
ingyen küld a Közművelő-
dési Tanács.**

HIREK

MAGYAR SZÜLŐK, MAGYAR ISKOLABA IRASSÁTOK GYERMEKEITEKET!

DERÜLTEBB, MELEGEBB IDŐ

Tegnap az egész országban felhős idő volt. Északnyugatról derülés indult meg.

A legalacsonyabb hőmérséklet Kupresen volt 6, a legmagasabb Sibeniken 27 fok.

Várható időjárás: Derültebb idő, a hőmérséklet emelkedik.

Budánovics Lajos püspök Szveti Krizsen. Szubotícáról jelentik: Budánovics Lajos püspök vasárnap a nemrég általa alapított Szveti Krizsen nevére papi nyaralóhelyre utazott, ahol a hét végéig marad.

Petrovgrádon nem emelkedik a pékek a kenyér árát. Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi pékek az ipartestület útján kérvényt intéztek a városvezetéshez, hogy a város járuljon hozzá a kenyérárak felemeléséhez, mert az előállítás költségei a liszt és a tűzifa árának emelkedése folytán emelkedtek. A városvezetés a kérelmet elutasította és nem engedélyezte a kenyér árának emelését Petrovgrádon azzal az indoklással, hogy a kenyér drágítását az országos árelenőrző bizottság megtiltotta.

Utnak indult az »American Legion«. Helsinkiből jelentik: Az »American Legion« pénteken 897 amerikai állampolgárral fedőzeten elhagyja Helsinkit kikötőjét.

Véres regrutabál Lokon. Lokon vasárnap este regrutabálát rendeztek, amelyen Sós Sándor és Ozvált János összevezetett Mundig Mihállyal és Bujdosó Józseffel. Annnyira összeverték egymást, hogy súlyos sérüléseket szenvedtek. A rendőrség eljárást indított ellenük.

Uj zászlót kaptak az angol szolgálatban álló francia hadihajók és repülőgépek. Londonból jelentik: Uj zászlót kaptak a De Gaulle légióhoz tartozó francia hadihajók és repülőgépek. A hadihajók a francia nemzeti lobogón kívül négyszögletes, vöröskeresztes díszített kék zászlót tűznek ki, az angol fenhatóság a tőlük lévő francia repülőgépek szárnyaira pedig vöröskeresztes kék kokárdát festenek.

Vízbe fulladt a vigyázatlan gyermek. Bukinban vasárnap halálos szerencsétlenség történt. Helfrich Georg földműves Ignác nevű tízéves fia a község mellett lévő nagy pocsolya partján játszadozott. Elközben beleesett a vízbe és befulladt.

Női kabátok, fűzők, melltartók, kesztyűk és harisnyák szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobodjenja 2.

Titokzatos fémdarabok az angol partokon. Londonból jelentik: Néhány nappal ezelőtt sajtóságtól fémdarabokat találtak az angol partokon, amelyekről a közönség azt hiszi, hogy tűzvédelmi lövegekből erednek. Illetékes helyen ezzel kapcsolatban kijelentették, hogy a fémdarabokat megvizsgálták. Az eredmény még nem biztos, de úgy látszik, hogy a fémdarabok csakugyan a tenger felől kilőtt lövedékek részei.

Átadták a bíróságnak a bajnai gyilkost. Szubotícáról jelentik: Hétfőn délelőtt a szubotícai törvényszék fogházába szállították Borsodi József gazdalgépnőt, aki a bajnai bucsun — mint ismeretes — pisztolyával agyonlőtte Tepliczki István huszonnyolc éves bajnai borbélylegényt. Gájics Bogdán vizsgálóbíró ma hallgatja ki Borsodit.

Meglepetés a filmgyárban

Az egyik hollywoodi filmgyár e határozta, hogy olyan filmet készít, amelynek cselekménye legnagyobb részét a Fülöp-szigeteken játszódik le. Arra nem is gondoltak, hogy expedíciót szervezzenek, hanem a tervek szerint az egész filmet a hollywoodi gyár területén készítik el. Ehhez azonban ötven fülöp-szigeti benszülöttre volt szükségük. Hollywoodban mindenfajta náció bőven akad és így nem látszott nehéznek a szükséges benszülöttek leszerződése. A statisztika-elhelyező-irodához fordultak és másnap már meg is jelentek a filmgyárban a filippinók.

Megkezdődtek a felvételek és csak akkor derült ki, hogy a benszülöttek közül alig kettő-három beszélt tökéletesen hazája nyelvét. A többiek már régen elfelejtették, vagy meg sem tanulták, mert Amerikában születtek és csak angolul tudnak. Nagy zavar támadt és hiába telefonáltak az elhelyező-irodába, hiába tettek hirdetést a lapokba, nem jelentkezett több filippinó. Ezek után mit tehettek volna egyebet, felfüggesztették a felvételeket, és a benszülött statiszták mellé nyelvmestert szerződtettek, aki most heteken át saját anyanyelvükre fogja tanítani őket. Évekkel ezelőtt egy másik filmgyárban már felvetődött hasonló probléma. Akkor a néger szereplőkről derült ki, hogy csak angolul tudnak, mert az Egyesült Államokban születtek és taán már a nagyapáik sem beszélték törzsük nyelvét. Végre nagyon egyszerűen oldották meg a problémát: az angolul elmondott szöveget hangszalagra rögzítették és ezt visszafelé forgatták és úgy vették fel a készülő filmre. Ilyen módon egészen fantasztikus hangzavart kaptak, amelyre nyugodtan ráfoghattak, hogy néger beszéd.

Leszurta vadházastársát, mert vissza akart térni törvényes férjéhez. Hajós Klementina noviszádi asszony 18 évig élt együtt törvényes férjével, majd különvált tőle. Megismerkedett Jelkics Tódor futaki asztalossal és közös háztartásra lépett vele. Hosszu ideig éltek így, míg végül az asszony az asztalost is meguntta és visszatért törvényes férjéhez, aki örömmel fogadta vissza. Jelkics azonban nem hagyta ennyiben a dolgot. Elment az asszonyhoz és kérte, legyen továbbra is az ő felesége. Hajós Klementina az ajánlatot elutasította, mire az asztalos volt vadházastársát több helyen megszurta. Az asszonyt beszállították a kórházba.

Kövér egyéneknél a természetes »Ferenc József« keserűvíz biztos és kellemes hatású hashajtónak bizonyul, amely — minden különösebb étrendi előírás nélkül — állandóan is használható. A Ferenc József viz gyógyszerárakban, drogeriákban és árványvizkereskedésekben kapható. Reg. S. br. 30474-35.

Halálozás. Buchberger Leó nyugalmazott dunagőzhajózási főfelügyelő tegnap reggel noviszádi lakásán 33 éves korában elhunyt. Buchberger Leó hosszú ideig volt a Josef Karl nevű dunai hajó parancsnoka. A világháború idején a bádeni főhadiszálláson a dunai hajózás referense volt. Számos magyar, osztrák, német, török, bulgár stb. kitüntetést kapott. Előkelő és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése ma délután 5 órakor lesz a katolikus temetőben.

Dr. Nojesek Géza szubotícai fogorvos elutazása miatt nem rendel. Visszaérkezését jelezni fogja.

Dunai hajókon költöznek Németországba a besszarábiai németek. Az Akkerman városa körül élő besszarábiai németeknek Németországba való visszatelepítésére a német és szovjet kormány között meg egyezés jött létre. A besszarábiai németeket hír szerint dunai hajókon viszik Németországba, mivel Akkerman igen közel van a Duna deltájához és a hajóút jóval olcsóbb, mint a vasút. Az eddigi tervek szerint a német visszatelepülők hajón Zemunig jönnek és onnan vonaton folytatják útjukat Jeszenicen keresztül a régi Ausztria karinthisi vidékére. Hír szerint 120.000 besszarábiai németet telepítenek vissza Németországba.

Sokba került a spanyol polgárháboru romjainak eltakarítása. Madridból jelentik: Százmillió köbméter törmelék hordtak el egy év alatt Madrid utcáiról a polgárháboru befejezése óta. A barikádok eltávolítása során összesen 44.127.000 köbméter követ és cementtörmelékkel kellett elhordani. A futóárkok kitöltésére további 20.062.000 köbméter földet kellett megmozgatni. Mindezek a munkálatok Madrid városának 825.000 pezetaiba kerültek. A szétlőtt középületek és egyéb házak eltakarítása során további 35 millió köbméter törmelékkel kellett elhordani, úgy hogy egészben véve az összes földmunkák eléri a százmillió köbmétert. Ezenkívül 410.000 négyzetméter utcakövezetet kellett megújítani.

... Igen, de az Idol teperintnes

Felrobbant a söröshordó. Könnyen vezetéssé válható baleset történt tegnap délelőtt a noviszádi Duna-utcában lévő »Lovcsen« büfében. Két inasfiu szénsavat akart eresztetni a sörszivattyuba, ezalatt a szénsav felrobbant és a készüléket, valamint a söröshordót szétvetette. A büfé berendezésének egy része összetört. A fiuknak az ijedségen kívül más bajuk nem történt.

Dr. Popović Zlatoje kórházi főorvos, szülész-nőgyógyász katonai gyakorlatról hazatért és újból rendel.

Ventimiglia helyett — Mentone. Rómából jelentik: Mentone lesz ezután az olasz vasút végpontja az olasz Rivierán. Az olasz vasúti hatóságok már át is költöztek Ventimigliából, az eddigi határálmásról a Franciaországtól elfoglalt Mentoneba, amely ilyenformán Olaszországba bekebelezettnek tekinthető.

Villamos jégszekrények a garancia mellett javít: Gelb, Noviszád, Kralja Petra II. 23.

Meghalt egy rab a szubotícai törvényszék fogházában. Szubotícáról jelentik: A szubotícai törvényszék fogházában szombaton meghalt Dimovics Iván szubotícai cigány, aki fogházbüntetését töltötte ki a fogházban. Az államügyészség megadta az engedélyt a holttest eltemetésére.

KÜLFÖLDI TÖZSDEZÁRLATOK

Zürich: Beograd 10, Páris 907.5, London 17.675, Newyork 439, Milánó 22.175, Berlin 175.40, Szófia 5.25, Bukarest 2.25.

Beiratás a noviszádi fiuinaskolába. A noviszádi fiuinaskolába a beiratások ma, augusztus 20-án kezdődnek és augusztus hó 30-ig tartanak. A beiratást este 5-től 7-ig végzik. Ehhez szükséges: keresztlevél, iskolai bizonyítvány, inasszerződés és 32.50 dinár.

Bolsevizálják a balti államok sajtóját. Moszkvából jelentik: Átszervezték a szovjethez csatlakozott balti államok sajtóját. Valamennyi régi ujság beszüntette megjelenését, vagy pedig új név alatt jelenik meg. A kommunista párt és a kormány mind a három balti szovjet köztársaságban 2—2 hivatalos lapot biztosított a maga számára, egyet az ország anyanyelvén, egyet pedig orosz nyelven. Ezenkívül megvan a saját külön hivatalos organumuk a szakszervezeteknek, a hadseregnek, a kommunista ifjusági szervezetnek és az egyes hivatási ágaknak. Valamennyi lap kiadását az orosz állami kiadóvállalat vette át. A balti újságírók számára külön tanfolyamokat rendeznek, amelyeken a részvétel kötelező. Az előadók orosz népbiztosok.

A kávé, rizs és makaróni árának emelése. A báni hivatal illetékes osztályához újabban ismét több áremelés iránti kérvény érkezett. A báni hivatal néhány indokolt esetben megengedte az áremelést. Így például Böhm Arminnak Noviszádon megengedte, hogy a Santos-babkávét nyersen 67, pörköltön pedig 82.75 dinárért adja kilogrammonként. A novivrbázi Reich és Friedmann-cégnek megengedték, hogy a Santos-kávét pörköltön 79 dinárért, a Rio-kávét nyersen 76, pörköltön 89 dinárért adja. A noviszádi Cselikovic Testvérek cég a Santos-kávét nyersen 69.50 dinárért adhatja. A noviszádi Trgopromet cég a »Sp'endor« rizst különként 11.75, a belackrvi Radulovic és Rankovic cég a makarónit 8.25, illetőleg 11.50 dinárért árusíthatja. A petrovoszelói Brandis cég a Santos nyerskávét 59.5 dinárért adhatja, pörköltön pedig 78.75 dinárért.

Közönséges postacsomagban utazott a világ egyik legnagyobb gyémántja. Newyorkból jelentik: Közönséges postacsomagban, 70 centes bélyeggel küldték Newyorkba a világ legnagyobb gyémántját, az úgynevezett Vargas-gyémántot, amely még csiszolatlan állapotban van. A csomag Rio de Janeiróba érkezett és elküldését titokban tartották. Csak akkor hozták nyilvánosságra, amikor a címzett, Harry Wintzen már átvette. A gyémántot a rio de janeirói hollandi Unie Bank vásárolta meg, de a bank vezetői még nem döntöttek afelől, hogy hány darabra vágják az óriás gyémántot.

Nem változik a márka árfolyama. Beogradból jelentik az Avall: A tőzsdén az utóbbi időben nagy kereslet nyilvánult meg kliringmárka iránt, ami annak a hírnek tulajdonítható, hogy a kliringmárka árfolyama hamarosan megváltozik. Ezzel kapcsolatban a devizaigazgatóság hivatalos közleményt adott ki, amellyel megcáfolta azt a híresztelést, hogy a kliringmárka árfolyamát változtatják. Ha esetleg később az árfolyam változna is, az csak az új fizetőkötésekre vonatkozna.

— **Vellyt Száva**, néhai Vellyt György főesperes fia szerencsétlenség folytán 1940 augusztus 16-án életét veszítette a szlovéniai Kamnik hegyekben, és augusztus 18-án Noviszádon az Almási temetőben temették el. Családjá ezután mond köszönetet mindazoknak, akik részvétüket kifejezték.

— **Svájcban is megkezdődött a harc a szabadkőművesek ellen.** Mint az Eclairer de Nice lausannei tudósítója írja, ismeretes, hogy a svájci népet annakidején megkérdezték, mi a véleménye, betiltás-e a szabadkőművesek működését. Akkoriban a szabadkőműves szervezetek mindent megtekinttek, hogy a maguk számára biztosítsák a közhangulatot és azt hangoztatták, hogyha Svájc ildőzni kezd a szabadkőműveseket, az összes turisták elmaradnának és minden olyan vállalat, mely kapcsolatban van a szabadkőműves páholyokkal, elhagyná Svájcot és Franciaországba menne, ez pedig Svájc számára nagy veszteséget jelentene. Ma azonban — így végződik az érdekes cikk — amikor megkezdődött Európa megtisztítása a szabadkőművesektől, Svájc sem maradhat a Franciaországban hozott intézkedésekkel közömbös.

— **VIKENDEZZÜNK A VIZ ALATT!**... A világ egyetlen magánbúvárhajója egy amerikai gazdag kapitány birtokában van. A kapitány megvásárolta az egyik kislejtezett amerikai tengeralattjárót és most kiránduló hajóként, valamint kiállítási célokra használja.

— **Lopott kerékpárt akart eladni a rendőrmester fiának.** Bácspetrovoszról jelentik: Szombaton délután Sztanojev Sztánko kereskedőtanonc azzal állított be édesapjához, hogy 300 dinárt adjon neki, mert nagyon jó karban lévő kerékpárt vehet rajta. Az apa, Sztanojev Bosko rendőrmester adott a fiának pénzt, aki csakhamar visszament munkaadójához. Az üzlet azonban nem tudták simán lebonyolítani, mert a kerékpárnak nem volt igazolványa. Így nem vehetem meg gyermek édesapámhoz, mondta a fiu. El is mentek s az eladó akkor lepődött meg legjobban, mikor látta az egyenruhás rendőrmestert. Berne Ottó apatini születésű vagyok, mutatkozott be a rendőrmesternek — a kerékpár igazolványomat véletlenül otthon hagytam s így azért haza kell utaznom. Olyan flegmával beszélt, hogy a rendőrvetítő hitelt adott neki s 50 dinár előleget adott át, hogy azon hazautazhasson. Félóra mulva azonban ismét megjelent a fia s egy sztáribecsei kerékpárszámot mutatott neki, amit otthon munkaadójának az udvarában talált. A rendőrvetítő rendőrt küldött Berne Ottó után, akit meg is talált a vasutucán. Lekéste a vonatot s erre fizetett rá. A rendőrségen beismerte, hogy a kerékpárt sztáribecsen lopta. A kerékpártolvajt bekísérték a sztáribecsei főszolgabíró-sághoz, ahol közben a kerékpár tulajdonosa már be is jelentette kerékpárja eltűnését.

— **Szines fénykép az emberi test belsejéről.** Newyorkból jelentik: Szines fényképeket készít az ember belsejéről három amerikai orvos, dr. Edgard G. Ballenger, dr. Harold McDonald és dr. Reese C. Coleman atlantai (Georgia) orvosok, mint egy amerikai sebészeti folyóirat közli, szines fényképezőgépecskét szereltek fel egy cystoscopera és így sikerült nekik az egyik betegük belső részét lefényképezni. Dr. Ballenger szerint az emberi belső-részek működéséről is mozgófényképet lehet készíteni nemsokára ezzel az új módszerrel.

**ZENE FILM SZÍNHÁZ
MŰVELŐDÉS
MŰVÉSZET IRODALOM**

**Tizennégy költőt
meghívott a nyugati harctérre
a német hadvezetőség**

„A háboru idején is legyenek érintetlen kulturfegyverek”

Berlinből jelentik: Akár vihar van, akár viharelőtti csönd. Németországban zavartalan a kulturális termelés és élet. A mindennap produkcióját lehetetlen áttekinteni, a külföldet pedig pillanatnyilag alighanem csak azok a jelenségek érdeklik, amelyek speciálisan maiak és németek és valahogyan kapcsolatban állnak a háborúval.

Ezek közül talán z a legérdekesebb, hogy

a hadvezetőség meghívott egy se-reget német költőt a nyugati had-szintér megátogatására.

Mit akarnak tőlük? Nyilván nem pillanatképeket, aktuális beszámolókat, ilyesmit szinte a harcok hevében szállítottak a csapatok mögött járó haditudósítók és a rádió emberei. A költők kiküldésének messzebbmenő célja is van: raktározzák el a legfrissebb történelem roppant benyomásait a közvetlen élmény frissességével és dolgozzák fel akkor, amikor kériük bennük a pillanattól független mű.

A Völkischer Beobachter »a valóság eposzának« nevezte ezt a páratlan költői utat, s azt mondja, hogy az egész álomszerű élmény, s az eszme, amely mozgatja, csak a mai Birodalomban lehetséges. Meg kell jegyezni, hogy »költők« és »költészet« alatt a német esztétika nemcsak verses műveket ért, hanem minden magasrendű szépirodalmi prózát: költő a regény- és novellaíró is.

Mint Richard Biedrzyński elmondja, 14 költőt hívtak meg egy hétre, hogy mint az első polgári személyek, a katonák közt meglátogathassák a Franciaországban és Belgiumban megszállt területeket. Valamennyien résztvettek az 1914—18-as világháborúban: most egy hétig járják majd a Marne és a Somme felejthetetlen csatamezőit.

A tizennégy költőt a propagandaminisztérium választotta ki s a hadseregparancsnokság vezeti, mint a birodalom vendégeit, alig néhány héttel a francia fegyverszünet megkötése után, Strassburgtól a nyugati harctereken át Brüsszelig, a Maginot-vonal-tól, Weissenburgtól az Eben Emael erődig.

— Az az igény, hogy háboru idején

is legyenek érintetlen kulturfegyverek, az utolsó tíz hónapban sohasem volt pusztán csak szép gesztus a németek részéről — mondja Biedrzyński. De ez az elhatározás, ez a lehetőség, hogy tudniillik írókat vigyenek a nyugati offenzíva frontjaira, művészeket hozzanak közvetlen érintkezésbe a folyó történelemmel, ott, ahol a valóság a képzeletelő minden vágyát felülmulja: ez olyan páratlan tény a maga nemében, hogy szinte félünk az egyetlen egyszer adódó élményt olesó aktualitással elkoptatni.

Az írókat Brauchitsch hadsereg-főparancsnok fogadta a főhadiszállásán.

A vendégek számára magasrangú tisztet tartottak helyszíni előadásokat a Douaumont erődben a Marne-könyök klasszikus harcmezéjén, ahol a mostani háboru nagy áttörése Bsançon felé megindult, majd az Eben-Emael erődnél, az Albert-csatorna betonszakadéka szélén.

Brüsszelben Belgium katonai parancsnoka, Falkenhausen tábornok fogadta a birodalom költőit. Jelen voltak a flamand költő-bajtársak is, — a flamand nyelv legnagyobb lírikusa, Cyriel Verschaeve, azután Wies Moens, Philip de Pillecian és Willem Putmann.

A »német« csoportot Hans Johst vezeti. A többi név a kerületek, tájak és nemzedékek változatosságára, a Birodalom nagyságára mutat. Az ostmarki Erwin Guido Kolbenheyer és Bruno Brehm egymás mellé került Kluge csöndes, szeretetreméltó lényével, akii ezóta tragikus szívészéltűdés ért. Az alnémet Hans Friedrich Blunck és Friedrich Griese az alemann Hermann Burté-vel és Hermann Erich Busché-vel találkozik. A Szudétaöldről meghívott Hans Watzlik és Wilhelm Pleyer, a frank Karl Broeger, Friedrich Schnack és Sigmund Graff mellett — az utóbbi egyuttal kísérőtiszt — ott van két erdélyi is, Erwin Wittstock és Fritz Helke.

A tizennégy költő a kehl szükségihdon kelt át a Rajnán. A háboru első nyomai kemények és felejthetetlenek. Az első robbanások és becsapódások nyoma mélységesen az emlékezetbe vé-

Őszi divattudósítás

Végét járja a nyár, jön az ősz; tudhatod:
Hoz izes gyümölcsöt s nőknék új divatot.
Más kell nekik nyáron, amikor fürdőznek,
S mást viselnek, mikor fúj szele az ősznek.
Az őszi divatban a bluz s a szoknya más,
Beharangozom, hogy nem lesz haragszabás.
Eltünk a »glokni«, egyenes vonalt szab
Az új divat, de a szoknya nem lesz hosszabb.
Ellenben hosszabb lesz az új kosztümkabát,
Szürke és beige kelme adja az anyagát.
A bluzok szinesek, szabásuk japáni,
Öröm lesz a nőket ilyen bluzban látni.
De, mert nem Japánban él a nőnk, hanem itt,
Köpeny is kell neki, melyet szörme diszit.
S ha szörméről van szó, azt is megmondom itt,
Hogy ezüstróka, nyest s pézsma a favorit.
S a fény, melyet a nap szép déli verőn vet
E toilettére, még szebbé teszi nőnket,
S mig mindenki örül és nőnkben csodát lát,
Nem örülünk mi, kik fizetjük a számlát.

FANYAR TÓBIÁS.

sődik. S az impressziók szakadatlanul ismét ödnék majd az elkövetkező napokban, ugrásszerűen fekozódva addig az apokaliptikus benyomásig, amelyet Dürnkirchen tengerpartja még ma is kelt. De óriási távolságok fekszenek a pusztulás igazi sivatagjai közt...

A B rodalom pedig várja, hogy költői és szépirói most és a békés jövőben hogyan fogják majd kiérlelni és megformálni azt, amit a szemük léptenyomon észlel és aminek súlyát, érdekességét és horderejét a pillanat nyelvéen ki sem lehet fejezni.

Műsoros est a noviszádi Adamovics-telepen. A noviszádi Adamovics telepi Olvasó és Gazdakör szombaton, augusztus 24-én saját otthona kerthelyiségében műsoros estét rendez, amelyen egyfelvonásos bohózatok és magánszámok kerülnek színre. Műsor után tánc lesz.

AZ ELCSERÉLT EMBER szereplőit értesitem, hogy a szindarab szombaton, f. hó 24-én este Temerinben előadásra kerül. Szíveskedjenek szerdán, 21-én este 8 órakor a főpróbán megjelenni a következők: Milla Piroška, Opasits Margit, Abrámovits Terus, Spirka Inci, Radoszavlyevits Lajos, Jakab Irénke, Barth Sándor, Jakab János, Varga Vera, ifj. Spiller Lenci és Madár Emmy. Rendezőség.

A szubotikai Magyar Olvasókör színészgárdája Kotlinán. Augusztus 25-én színrehozza a Csárdáskirálynő világhírű operettet, az előadás iránt máris nagy az érdeklődés. Az előadást a kotlinai nagyvendéglő udvarán szabadtéri színpadon tartják, a Kotlinai Olvasókör rendezésében. Jegyek már most kaphatók az Olvasókör helyiségében.

Budapesten lesz a FOX-hiradó európai központja. Budapesten tartózkodik Achille Primavera, a Fox News európai rendezője, hogy a világhírű filmvállalat riportszolgálatát egész Európára kiterjedőleg Budapesti központtal megszervezze. A kiváló magyarbarát filmoperátor maga is fotográfált magyar eseményeket és más képeket hiralója számára, amelyek már meg is jelentek. Primavera budapesti kartársával, Fekete Ferencsel karöltve dolgozik nagy földadata megvalósításán.

Jól sikerült gyermekelőadás Mólón. A móli Katolikus Olvasókör és a Katolikus Ifjúsági Egyesület együttesen nagyszabású gyermekelőadást rendeztek, amely kitünően sikerült. A szereplők a következők voltak: Bizinger József, Inhof eVronka, Bizinger Gyurka, Szőke Katica, Czapár Iluska, Schumacher Gizella, Janek Gabriella, Szamek Ilonka, Patyi Klárika, Adanko Katica, Varga Irmuska, Gajdos Ibike, Czeglédi Gizike, Szamek Annuska, Kaszás Jucika, Trenka Erzsike, Faragó Rózsika, Pakos Gizike, Oláh Cuncika, Szabó Gizike, Erdélyi Gizella, Gajdos Juliska, Halász Mancika, Janek Zsuzsika, Kabók Mancika, Boka Rozália, Bün Károly, Boka Ferike, Deli Ferike, Czapár József, Kostyalik Pali, Kormos Dávid, Viktor Misi és Deli Bandi. Rendező Szabó Ilonka, diszlettervező Battyai Bálint.

Apróságok

Borsódy Ede új UFA filmjének, a címe »Wunschkonzern«. A mese a német rádió híres kívánsághangversenyei körül bonyolódik. A női főszerepet Ilse Werner játssza, akit a közönség legutóbb a »Bal paré« női főszerepében látott.

KÖZGAZDASÁG

A horvát földművestársadalom leg-
égetőbb kérdései

Egy millió lélekkel van több, mint amennyit a horvát föld eltarthat — Dr. Bicsanics Rudolf készülő könyvének gondolatai

(Zagreb, augusztus.) A Horvát Bányászati és Gazdasági Kérdéseinek Homlokterében továbbra is a gazdasági társadalom fokozott védelme áll. A horvát parasztpárt egy év előtti politikai győzelmével valószínűleg a szerb-horvát koalíció és Macsek helyettes miniszterelnök az országos politikában is elsősorban Jugoszlávia földműves lakosságának érdekeit kívánja szolgálni.

A horvát gazdasági társadalom védelmére alakult »Gospodarszka Szloga« ma már a horvát élet legjelentősebb intézménye. Szakosztályain kívül tudományos intézete is van, még pedig »Népgazdasági Tanulmányi Intézet«, amely vidéki előadaskörutjaival, vándoriskolákkal és kiadványaival a »Gospodarszka Szloga« eszméit népszerűsíti. Ennek az intézetnek kiadásában a napokban feltűnést keltő tanulmány jelenik meg, amely már szerzője jelentőségénél fogva is, országos érdeklődésre tarthat számot. A tanulmányt dr. Bicsanics Rudolf, a Külkereskedelmi Intézet vezető-igazgatója írta, aki az utóbbi hetekben a Jugoszláv Nemzeti Bank (Narodna Banka) jelenlegi berepedkedése elleni mozgalmat kezdeményezte.

Egy a »Gospodarszka Szlogá«-hoz közelálló horvát politikai szövetségszervezetben volt a feszült érdeklődéssel várt tanulmány nyomdai példányába betekinteni és abból a »Reggeli Újság« számára, főleg azokat a részleteket kijegyezni, amelyek a vajdasági gazdasági társadalmat bizonyára érdekelni fogják.

Dr. Bicsanics könyve, amely »Agrár-tulajdonosság« (Agrarna Prenapucse-

noszt) címet viseli, megállapítja, hogy a horvát gazdasági társadalom mai, időszerű kérdései két főcsoportba oszthatók és pedig:

a) Európa agrárállamaihoz viszonyított nagy népsűrűsége;

b) Különböző vidékek lakosságának egymástól eltérő életkörülményei.

Első tételét azonnal be is igazolja. Feltűnően érdekes táblázatokat mutat be. Ebből megállapíthatjuk, hogy míg Magyarországon 72, Olaszországban 90, Romániában 97, Jugoszlávia teljes területén 114, Bulgáriában 116, addig

Horvátországban 126 lélek jut száz hektár termő földre.

Az agrárakosság népsűrűsége olyan fontos kérdés — mondja dr. Bicsanics — mint az ipari országokban a munkanélküliség rendezésének kérdése. Míg azonban az ipari munkanélküliség minden ország kormányának legfőbb gondja, leküzdésére átfogó intézkedéseket tesznek, addig a népsűrűség folytán kiképződő agrárproletariátus felsegítésére alig történik valami. A föld szegényei ugyanis csendesek. Ott maradnak szomorú falvaikban, nem tüntetnek, nem elégedetlenek, nem tárgyalnak statisztikának, sem pedig különböző gyűjtési akcióknak. De a túlsűrű agrárakosság kifejlődése más kérdéseket vet fel. Elesen mutat a földhiányra, a termelési módszer elégtelenségére és a termelő eszközök elavultságára. Az agrár-tulajdonosság ezek a szembevető jelenségei s leküzdésük minden agrárállam elsőrendű feladata.

Az agrár-tulajdonossággal kapcsolatban megállapítja, hogy a Horvát Bányászati és Gazdasági Kérdéseinek Homlokterében továbbra is a gazdasági társadalom fokozott védelme áll.

ságnak éppen azok a vidékei a legsűrűbben lakottak, ahol kevés a termőföld. Így Dalmácia partirészén 300.000 lélekkel lakik több, mint amennyit a föld eltarthat, tehát a teljes lakosságnak mintegy 70 százaléka. Ez az ország-rész sűrűbben lakott, mint például Zagorje. A dalmát szigeteken már valamivel kedvezőbb a helyzet, de ott is mintegy 38.000 lélek a népfelteleg. Hercegovinában, illetve azokban a kerületekben, amelyek a Horvát Bányászati és Gazdasági Kérdéseinek Homlokterében csatoltattak 50.000, a volt Tengermenti Bányászati területén pedig 350.000 ember az agrárakosság feleslege. Dr. Bicsanics megállapítja, hogy

a Horvát Bányászati területén ma leg-
alább egy millió lélek az agrár-
lakosság túlnépesedése.

Ennek az egymillió horvát gazdának kell új életlehetőséget és munkaalkalmat teremteni s ez a horvát gazdasági élet legégetőbb, legidőszerűbb kérdése. Így lép a horvát agrárkérdések előterébe a gyarmatosítás kérdése. Ez lenne az első állomás, ami azonban csak részlet megoldást jelenthet. A kérdést agrárreform nem oldhatja meg, mert a Horvát Bányászati területén nincsenek olyan nagybirtokok, amelyek parcellázásával egymillió léleknek munkaalkalmat, életlehetőséget lehetne biztosítani. Más utat és megoldást kell tehát keresni. Ezek a megoldások:

a) újabb termőföldek nyeresége;

b) legelők és erdőirtások felhasználása.

Dr. Bicsanics 600.000 hektárban állapítja meg a terméketlen földeket, amelyeket államsegéllyel vagy szövetkezeti alapon rövid idő alatt termékenyvé lehetne változtatni s további 1.400.000 hektár az a részint legelő, részint letarolt erdőterület, amelyet több évi gondos előmunkával megtermékenyíthetnek.

Két millió hektár újabb termő-
földből a földnélküli agrárakosság
jelentős részét munkához lehetne
juttatni.

Elsősorban a szlavóniai termőföldek között elterülő letarolt tölgy erdőse-
gekre gondol dr. Bicsanics, amelyek-

nek talaja a legtermékenyebb terület. Ezzel szemben olyan terméketlen, sziklás vidékeket kellene erdősíteni, ahol a szántás-vetés a természet következtében teljesen kihatástalan. Ez az utóbbi tevékenység azonban olyan átfogó program, hogy azt csak az állammal karöltve, jelentős költségvetési tétel útján lehetne megvalósítani.

Ha ezek az elgondolások nem vezetnének eredményre vagy csak részletmegoldásokat adnának, akkor maradna a falvakosság kiköltöztetése:

városokba, más vidékekre vagy
más országokba.

A horvát városok nem képesek a falu feleslegeket felvenni, mert a Horvát Bányászati városainak összlakossága 620 ezer lélek. A városokba való túdulás amugy sem egészséges megoldás. Az első nemzedék nem nagyon barátkozik meg a városi élettel, a további nemzedék pedig elproletariálódik. A más vidékekre való költözésnél egyedül Szlavóniára és a Vajdaságra lehetne gondolni, ettől azonban komoly eredményt remélni, túlzott gondolat. A kivándorlás ma lehetetlen. A mai európai helyzetből és átalakulásból kifolyólag embermilliók kényszerülnek új világrészekbe, azonban azoknak sem sikerül.

Részleges segítségnek a nagyobbarányú közmunkák kiírását, mezőgazdasági szükségmunkák megszervezését ajánlja, így: háziipari, erdőtermékek gyűjtési és gyógy növényeszedési tevékenységet.

Ha dr. Bicsanics gondolataival közelebbről megismerkedünk, megállapíthatjuk, hogy azok tulajdonképpen minden délkelet-európai állam agrárakadályozásának alapvető gondolatai. A megoldás nem könnyű. Különösképpen ma nem, amikor az egész világ újra fegyverben áll és a nagy gazdasági feladatok megoldása helyett, minden állam költségvetése 40-50 százalékát hadi kiadásokra fordítja. Így nagy elgondolásokat csak évtizedes, általános béke gazdasági társadalom valószínűleg meg! De hol a béke?!

— Te már, — remélem — nem vagy gonosztevő, — felelte Rudi komolyan — s talán a múltban sem jószántodból voltál az. Én pedig már nem vagyok bírósági írást író, a te fiad s nem vállalhatom magamra, hogy én ítélkezem fejed felett.

Hirtelen élesen pillantott az atyjára és merően a szemébe nézve, kérdezte:

— Mi történt azzal a pénzzel, amely akkoriban idők folyamán összegyűlt nálad?

— Még akkor éjjel ellopta tőlem, a ruhásszekrényemből Mallóry-Fekete Pista, — felelte őszinte hangon Praczek. — Igazolni nem tudom ugyan, mert nyugtát nem hagyott róla, de hogy így volt, esküszöm az élő Istenre, esküszöm a ti boldogságtokra!

— S hol jártál, hogy ment a sorod, a hosszú idő alatt?

— Ah, a zulukafferek földjén életem, tábori orvos voltam Csetevájó mellett s most a szerencsétlen király örököse vagyok!

Rudi elmosolyodott.

— Tán csak nem koronáztak meg a zuluk királyukká?

Praczek is nevetett. Ó, ővele akár madarat lehetett volna fogatni, most, hogy a fia nem kergette el, hanem itt ül vele szemben és érdeklődéssel elbeszélget vele.

— Nem úgy vagyok örököse a nagy királynak: a kincstárát örököltém.

— A világ egyik leggazdagabb nábobja vagyok, Rudikám s te ma

Izgalmas történet a száz év előtti Budapest mélységeiből

(144)

már az ország egyik legszerencsésebb embere vagy!

— Már régóta az vagyok, apám. Amióta csak az én drága Marcással s két szép gyerekünkkel megáldott az Isten. Azzal bőven kárpótolt engem a röldi kincsekért, amikben nem volt részem soha.

— Hát én már gondoskodtam, hogy legyen mit a tejbe aprítani, — mondotta Praczek s előszedte zsebéből a mindenféle nagy írást, amellyel a nap folyamán fölvasárolta Rudi számára az ország egy részét.

— Hagyjuk, apám, a hivatalos dolgokat, — mondotta Rudi elhárítólag. — E'őször más ügyekkel kell foglalkoznunk. Mallóry visszatért.

Praczeknek leesett az álla a rémült csodálkozástól, amikor ezt hallotta.

— Mit mondasz? Mallóry visszatért? De hát hogy... mikor...

— Igen, visszajött, még pedig a régi lelki habitusában. Gonosz-

tevő ma is és ez elég nagy bájránknézve. Egy-két nap óta egyébként sem foglalkoztat bennünket, mint ez a balkörülmeny.

Praczek mélyen töprengeni látszott.

— Ördög bujjon bele, — mondotta mérgesen — hogy éppen most kellett hazabotlanom!... Vagy várjunk csak! Talán a jó Isten akarja így!... Alighanem bírok azzal a szenteltvízzel, amellyel ez az ördög újra elparog. Adok neki vagy félgyárral s arra, remélem, úgy kerékelt old, hogy sohase látjuk többé!

— Ezt már igazán nem értem, — mondotta fölnevetve Rudi. — Micsoda szenteltvízről beszélsz te s micsoda agyarról?

Itt már aztán szükségesnek látta Praczek, hogy nagy szerencséjébe beavassa Rudit, de az kételkedéssel hallgatta az ingomari tündérmesét.

Nem is késett vele, hogy kételkedésének kifejezést adjon.

— Nem álmotadt te mindezt, apám? — szót hitetlenkedve.

— Nem bizony, édes Rudikám. Ménkü gazdag vagyok! Reggel, ha eljössz hozzám, a magad szemével meggyőződhetsz róla. Akkor majd megláthatod az én Viktóriámat is.

S mert Rudi értetlenül nézett reá, magyarázólag hozzátette:

— Az én fekete angyalomat, a feleségemet...

Rudi elcsodálkozott.

— Hát megnősültél?

— De meg ám! De nem a magam jószántából.

Itt aztán elbeszélte Praczek, hogy Csetevájó véstörvényszéke előtt kurtán-furcsán hogy lett házasság, hogy vette el a kaffer hadiözegek egyikét feleségül, milyen áldott jó lélekre talált benne s hogy már élni sem tudna nélküle.

— Csak kívül fekete az én Viktóriám, — fejezte be elbeszélését Praczek — de belül hófehér.

— Így hát neked szerencse feleséged van, — apám, — szót mosolyogva Rudi — s nekem szerencsen anyám. Igazán, sok szerencsével jöttél Budapestre.

Praczek most nagyon elgondolkozni látszott valamin. Rá-rápillantott Rudira, látszott rajta, hogy mondani szeretne valamit.

Rudi is észrevette ezt.

— Na csak kive'e, öregem, ha akarsz még valamit.

— Édes Rudikám, — mondotta Praczek kérő hangon, — tudom, hogy a gyerekek rég alszanak.

Az iparosok mindentudó könyve

Megjelent a Kereskedők és Iparosok Ismerettára és a mestervizsgák kézikönyve

Ebben a könyvben egyesítve van mindaz, aminek ismerete nélkülözhetetlen a modern kereskedő és iparos részére. Különösen kitűnő szolgálatot tesz a mestervizsgákra készülő segédeknek, akik az államnelyvet még nem sajátították el tökéletesen. Ebből a könyvből otthon tanító nélkül egyedül készülhetnek a mestervizsgára, mert a könyv összeállításánál gondosan ügyeltek arra, hogy nyelvezete minél egyszerűbb legyen. Világos példákkal tanítja a számtant, a könyvvezetést és valamennyi feladatot mértanból és könyvelésből teljes feldolgozásban mutat be. Hogy milyen gyakorlati szempontokból készült ez a mű, annak legjobb bizonyítéka, hogy az összes szakkifejezéseket zárójelben az államnelyven is feltünteti. A levelezésben előforduló mintákat államnelyven is közli.

Ez a könyv nagyon jó szolgálatot tesz nemcsak a kereskedőknek és iparosoknak, hanem a köziskolákba járó gyermekeknek is, főleg pedig azoknak, akik a kisérlettségi után kimaradtak az iskolából. Önképzés útján e könyvből tovább fejleszthetik tudásukat és így már fiatal korukban is tökéletesen elsajátíthatják a sohasem nélkülözhető számtant, könyvvezetést és levelezést.

Felhívjuk az iparegyesületek és olvasókörök figyelmét erre a kitűnő könyvre, mert tagjaik érdekét teljesen úgy szolgálják, ha ezt a nélkülözhetetlen és hasznos könyvet több példányban beszerzik.

A könyv tartalmából a következőket idézzük:

1. Az Ipartörvény általános rendelkezései. Mi a háziipar; képesítéshez kötött iparágak; Iparok önálló üzemek feltételei; Gyáriparok, Kikeresítés. Segédszemélyzet. Kinek nem áll jogában iparostanoncot felvenni? Segédvizsga; Mestervizsga; A végkielégítés; A kötelező egyesületek; Munkáskamarák stb.

2. Általános jogi ismeretek; Közjog; Államjog; Magánjog; Dologi jog; Szolgalmi jog; Kötelmi jog; A szerződés; Családjog; Gyámság és gondnokság; Örökösödési jog stb.

3. A kereskedelmi jog; Kereskedárságok; Szövetkezetek; Csődtörvény; Kényszeregyesség; A munkásbiztosításról szóló rendelkezések; Váltójog; Csekk; Bankügyletek; Áru és értéktőzsde, Vámügy stb.

4. Számtan, Mértékek; A négy alapművelet, Törtek; Alapműveletek a törtekkel; Hatványozás, Gyökvonás; Elsőfoku egyenletek; Arány és aránypár; Hármasszabály, Arányszámítás, Keveresszámítás; Százalékszámítás; Nyereség és veszteség számítás, Sulylevonások; Alkuszdíj; Jutalék; Biztosítás díj; Kamatszámítás; Diszkontszámítás stb.

5. Adózás; Egyenes adó; Földadó; Házadó; Kereseti adó; Tőkekamat és járadékadó; Nötlenségi adó, Hadmentességi adó; Nemzetvédelmi adó; Pótadók; Adóleírás; stb.

6. Mértan; Négyzet; Téglalap; Háromszög; Pythagoras tétele; Sokszög; Kör; Ellipszis; Kocka; Hasáb; Henger; A hordók köbtartalma, Gula; Kup; Gömb; A föld keletkezése; Kémi képletek stb.

7. Ábrázoló mértan; Hogyan veti-

tünk? Sikok; Pontok merőleges ábrázolása; Egyenesek ábrázolása; Tesztek ábrázolása; Harmadik képsík; Árnyék szerkesztése; stb.

8. Könyvvitel; A pénztárkönyv; Napló, Főkönyv; Leltárkönyv; Gyakorlati rész stb.

9. Kereskedelmi levelezés; Ügyiratok; Bizonyítvány; Elismervény; Kötelezvény; Nyugta; Felmondás; Meghatalmazás; Ker. levelek; Körlevél; Megrendelések; Számla, Felszólító

levelek; Ajánló levél stb.

10. Kalkuláció; Bevásárlási árvevés; Kereskedők és iparosok legjobb bevásárlási forrásai.

A könyv 200 oldalon jelent meg finom papíron, gondos kiállításban. Ára 50 dinár. Az összeg előzetes be- küldése elenében postadíjmentesen szállítja a Reggeli Ujság kiadóhivatala Novisád. Utánvétellel a magas költségek miatt a kiadóhivatal nem küldi.

Lakberendezési és háztartási akadémia lesz az idei budapesti őszi vásár

Budapestről jelentik: Teljes egészében kibontakozott a szeptember 5-én megnyíló őszi Vásár programja. Több mint 30 ipari szakma nagyszabású bemutatója lesz az idei Vásár, amelynek külön csoportjai arra szolgálnak, hogy a látogatókat a lakberendezés és a háztartás minden raffinált csínjával-bíjával megismertessék. Magyar Barokk Kiállítás, Mintakonyhák, Főzöbemutatók, a huszta napok étrendjeinek, a cukorral, zsírral való takarékoságnak, az egytál ételnek és a filléres főzésnek bemutatásával, Asztalterítési verseny »Gyöngyösbokréta« asztalsorozattal, az asztalterítés történeti fejlődésének bemutatása, Mintaműhelyek híres mesterek munkáinak bemutatásával, Magyaros női ruhabemutató, A színes fényképezés csodáinak vetített bemutatása és számos egyéb külön csoport.

Ugy a jugoszláv-, mint a magyar vasutakon féláron utazhat a látogató Budapestre az

őszi Vásár megtekintésére.

Az utazáshoz vásárigazolvány kell és — el'entétben előző híradásunkkal — az őszi Vásárral kapcsolatos vízumkedvezményre nézve a magyar kormány a következő engedélyt adta: minden magyar külképviseleti hatóság, tehát úgy a magyar követségek, mint a magyar konzulátusok az utazási igazolvánnyal rendelkező közönségnek, kivételesen az őszi Vásár alkalmából,

rövid úton közvetlenül adhatják ki a díjtalan magyar vízumot.

Az utazási igazolványok 60 dinárért a magyar külképviseleti hatóságoknál szerezhetők be.

Korlátozzák a lókvitelt. Beogradból jelentik: A Hivatalos Lap kormányrendeletet közöl, amely szerint a lókvitelt szeptember elseje után csak a külön bárni gazdasági szervek illetéleg intézmények végezhetik. A bánt hatóságok erervonatkozóan előterjesztést tesznek a kereskedelmi és ipari miniszternek.

Nem léphetnek oda az ágyukhoz, lábujjhegyen, csak egy pillanatra? Elepszet a vágy, hogy végre láthassam őket. S a feleséged a kegyelmes asszony...

Rudi derülten nézett az unokáihoz kívánczó nagyapára s rögtön igyekezett, hogy teljesítse ezt az érthető kívánságát.

— A feleségem még ébren van, sohasem szokott pihenni térti anélkül, hogy egy bucsucsókra be ne jönne ide hozzám. Majd érte küldök.

Rudi csöngetett.

— Kérem a kegyelmes asszonyt, — szólt a beépő inashoz, aki rögtön távozott is, hogy a parancsot teljesítse.

— A gyerekeket is megnézheted. Hála Isten, olyan egészséges, mély álmuk van, hogy ágyuval se igen lehetne felébreszteni őket.

Kisvártatva megnyílt egy oldalajtó és derült tekintetű, szépséges szőke asszony lépett be a szobába: Biró Rudiné, az egykori Riskó Mariska.

Az idegen láttára összébb huzta a pongyoláját s kérdően nézett Rudira.

Az felkelt, feleségéhez sietett s karjába karolva, odavezette Praczek elé, aki szintén felkelt s mélyen meghajolt a hölgy előtt.

— Édes Marcsám, a sors még egy nagy elégtellel tartozott neked, — mondotta Rudi komoly, szinte megrendült hangon. — Velem szemben nincs okod többé szegyenkezned a származásod miatt. Ime, bemutatom neked ezt az

öregembert, aki most Van der Praackenak nevezi magát, igazi neve azonban Praczek Vendel. Talán emlékszel még gyerekkorodból Praczek bácsira, a Rókus-kórház portására, aki atyádnak, Riskó Tóbiásnak kenyerespajtása, testi-lelki cimborája volt?

— Ó, hogyne, é'énken emlékszem rá. Ó nagyon jó volt hozzánk, a Riskó gyerekekhez.

— Nos tehát, Praczek bácsi áll itt előttem. Amint látod, ő nem ju-

tott arra a szomorú sorsra, mint a többiek. Igaz, hogy nem is volt olyan mértékben bűnös.

Biróné várakozóan nézett az urára.

— No és Praczek bácsi hogyan tesz bennünket a multa nézve egyenlőkké? — kérdezte kívánc-

sian.

— Ó az én atyám, — felelte Rudi egyszerűen.

Marcsa nagy szemeket meresztett.

— Ennek természetesen köztünk kell maradnia, — folytatta Rudi komolyan. — Ha magunk közt el is ismerem őt apámnak, sajnos, a világ előtt nem dicsekedhetünk el vele. Már csak a gyerekeink miatt sem.

Praczek földresütött szemmel hallgatta e szavakat: nagyon is érezte azok igazságát. Égő önvádat érzett a multja miatt.

— Nem is álmodoztam erről, — mondotta aztán mélyen fűsöhajtva. — Nincs is rá semmi szükség. Maradjon ez a mi titkunk, a világ előtt továbbra is csak mint bácsi, mint jóismerős fogok szerepelni.

Aztán lehajolt Marcsa kezéhez s megcsókolta.

— Legyen áldott ez a kéz, mely fiamat a boldogság útjára vezérelte!

— Atyám látni szeretné a gyerekeket, — szó't most Rudi a feleségéhez. — Menjünk tehát együtt hozzájuk.

Meggyújtott egy gyertyát s szép lassan fö'mentek a lépcsőn az emeletre, ahol a hálószobák vannak.

— Nos tehát, itt alszik a fiatalur, — szólt az egyik szobába nyitva Rudi.

Amint Praczek az ágyhoz lépett, a gyertya fényénél pirospózsás arcu, barna legénykét pillantott meg, aki hátraszegett nyakkal úgy aludt, mint a bunda.

Praczek mozdulatlanul állt az ágy előtt s összekulcsolt kézzel imádkozott.

(Folytatjuk)

□ Spanyol marokk...
 □ A költe'...
 □ A...
 □ Korlátozzák a lókvitelt...
 □ UJ M...
 □ A...
 □ nap fe...
 □ bajno...
 □ vasár...
 □ ménye...
 □ 200...
 □ (MAC...
 □ 150...
 □ táv (E...
 □ Su'...
 □ kárt)...
 □ Ma...
 □ A. V...
 □ 400...
 □ (BBT...
 □ Di...
 □ (D'6...
 □ 10...
 □ nő (E...
 □ magy...
 □ 40...
 □ Nán...
 □ Ka...
 □ (Bes...
 □ Há...
 □ A. C...
 □ M...
 □ GY...
 □ Hét...
 □ Hét...
 □ De...
 □ Ki...
 □ És...
 □ Rep...
 □ S...
 □ A...

Petroleumforrást találtak Spanyol-Marokkóban. A spanyol-marokkói Igumenan mellett je'entős petro'eumte'epre bukkantak. A Manolita bányatársaság megkezdte a feltárási munkálatok e'őkészületeit.

Megszigorítják a kivített Holland-Indiából. Holland-India nemzetgazdasági minisztere hivatalos köz'ést adott ki, amely szerint a holland-indiai kormány engedélyére van szükség ahhoz, hogy ónt, kaucsukot és rostanyagokat behajózzanak kínai és mandzsuri kikötők felé. Ezáltal el akarják kerü'ni azt, hogy ezeket az értékes nyersanyagokat továbbszállítsák valamely e'enséges államnak.

A Japán Bank üzleti összeköttetésbe lép Berlinnel és Rómával. Tókióból je'entik: A Japán Bank azt tervezi, hogy a közeljövőben tokiói központjának megbízottait kü'ldi ki Berlinbe és Rómába. Ezekben a fővárosokban a bank ügyleteit eddig a londoni megbízott irányította. Japán szakörök közlése szerint az említett szándékot az váltotta ki, hogy a Japán Bank szorosabb egvü'ttműködést kíván létesíteni O'aszország és Németország központi bankjával, tekintettel arra, hogy Európa politikai és gazdasági helyzete alaposan megváltozott és hogy a tengerhatalmak és Japán közti pénzügyi kapcsolatok kimé'lyítése várható.

Ki rták a Jugoszláv Kupát, amelyben a Szerb és Horvát Liga 4-4 legjobb csapata vesz részt

Vasárnap összejö'ttek Zagreb-ban Jugoszlávia nyolc futballegyesületének megbízottai s elhatározták a Jugoszláv Kupa kiírását.

Az ülésen a következő egyesületek képviseltették magukat: BSK és Jugoszlávia (Beograd), Vojvodina (Noviszád), Szlávia (Szarajevó), Gragyanszki és HASK (Zagreb), Hajduk (Szplit) és Konkordia (Zagreb).

Ebben a Kupában a Szerb Liga és Horvát Liga 4-4 csapata vesz részt, kétfordulós kiesési rendszerben. Az első forduló szeptember e'sején kezdik s a döntőre, a tervek szerint, 1941 tavaszán kerül sor. A szeptember 1-i párosítás a következő:

Noviszád: Vojvodina—Gragyanszki

Beograd: Jugoszlávia—HASK
Zagreb: Konkordia—BSK
Szarajevó: Szlávia—Hajduk

A visszavágó mérkőzések október 13-án lesznek.

A mérkőzések bevételeiből a Főszövetség, a Szerb Szövetség, a Horvát Szövetség és az az alszövetség, amelynek területén a mérkőzést rendezik, egy-egy százalékot kap, a többin a résztvevő csapatok osztozkodnak.

A Jugoszláv Kupa valamennyi ügyét a következő bizottság intézi: elnök Krajevics dr. (Gragyanszki), titkár Suszte (Hajduk), pénztáros Kunsztek (Konkordia), tagok Bunjevác (HASK), Kika Popovics (BSK) és Ruzsics (Jugoszlávia).

Magyarország-Németország 5:5 (4:3)

A magyar uszóbajnokság második napja

A margitszigeti Stadionban vasárnap délután 4.000 főnyi közönség előtt folytatták a szombaton megkezdett magyar uszóbajnokságot. A versenyt végignézte Horthy Mik'ós kormányzó is, fia és menyecskéje társaságában.

Az egyes számok győztesei a következők:

800 m. gyorsuszás: Tátos Nándor (FTC) 10 perc 16 mp. (országos csucs beállítás).

200 m. hö'gy melluszás: Szigeti Varga Emőke (MAC) 3 perc 15.8 mp.

100 m. hö'gy gyorsuszás: Ács Ilona (MAC) 1 perc 10 mp.

100 m. melluszás: Angyal Gy. (UTE) 1 perc 14 mp.

100 m. gyorsuszás: E'leméri Rezső (MAC) 1 perc 0.4 mp.

Müugrás: Hidvégi László (MAC) 143.36 ponttal.

Az uszósámok után folytatták a három nemzet vizilabdatornáját, a következő eredményekkel:

Magyarország B)—Olaszország 6:3 (1:1)

Magyarország — Németország 5:5 (4:3)

Az eredményekből az tűnik ki, hogy a magyar b) csapat jobb, mint az a) csapat. Szombaton ugyanis a b) csapat 7:0-ra verte Németországot, amellyel az e'ső csapat vasárnap döntetlenül végzett. A mérkőzéseket ezuttal is a jugoszláv Stergar vezette.

HOGY ALL A BAJNOKSÁG?

Szuboticai első osztály

Bohemia	1	1	0	0	6:2	2
Csantaviri AK	1	1	0	0	5:1	2
VSC	1	1	0	0	3:1	2
Dulcisz	1	1	0	0	3:2	2
Sport	1	0	1	0	0:0	1
Bunjevác	1	0	1	0	0:0	1
SzMTC	1	0	0	1	2:3	0
SzAND	1	0	0	1	1:3	0
Zrinjski	1	0	0	1	2:6	0
Rádnicski	1	0	0	1	1:5	0

SZERB LIGA

1. BSK	1	1	0	0	5:0	2
2. Vojvodina	1	1	0	0	2:0	2
3. Jedinstvo	1	1	0	0	1:0	2
4. Jugoszlávia	1	0	1	0	2:2	2
5. Bata	1	0	1	0	2:2	1
6. ZsAK	1	0	0	1	0:1	0
7. Jugoszl. (Jab.)	1	0	0	1	0:2	0
8. Gradjanski	1	0	0	1	0:5	0
9. BASzK	---	---	---	---	---	---
10. Szlávia	---	---	---	---	---	---

Rövid sport hírek

Haasz Frigyes (noviszádi Vojvodina) sérülése nem olyan súlyos, amilyennek a vasárnapi összecsapás után látszott. A kitűnő fedezetnek mintegy 7-8 cm. hosszúságban repedt fel a bőre a homlokán, sebtét először a kórházban kötötték be s most dr. Wagner alszövetségi orvos kezeli. A sebteljes gyógyulása 2-3 hetet vesz igénybe.

A Bácska-Ferencváros mérkőzéséről azt írja a beográdi Vreme, hogy »ez a mérkőzés valóságos élvezet volt a futballkedvelők számára a nemrég Szubotican tartott Rapid-Gragyanszki mérkőzéshez viszonyítva.«

Hercegnoviban a dubrovniki Jug vizilabda-csapata 2:1 arányban győzött a nemrég Noviszádon járt Jadran felett.

A ligamérkőzések vasárnapi párosítása: a Szerb Ligában Bata-Vojvodina, Jugoszlávia (Beograd)—Jedinstvo, Szlávia—Gragyanszki BASzK—BSK és Jugoszlávia (Jabuka)—ZsAK, a Horvát Ligában H. A. S. K.—Konkordia, Szlávia—SzASK, Szpliti SK—Zseleznicsár és Bácska—Hajduk.

A magyar NB vasárnapi m'sora: Gamma—Ferencváros, Törekvés—Salgótarjáni B. T. C., Diósgyöri MÁVAG—WMFC, Elektromos—Beszkárt, Kispeszt—Szolnok, Tokod—Ujpest és Szeged—Haladás.

Futball-eredmények

(A tegnapi 2. kiadásunkból.)

Szubotica: Ferencváros—Bácska 2:1 (0:0), játékvezető Kujundzics, 7.000 néző. A Ferencváros a mérkőzés nagyrészeben lendület nélkül játszott s csak akkor feködt bele, amikor a Bácska Cvijanov révén megszerezte a vezető gólt. Ekkor Sárosi III egyenlített, majd Sárosi dr. belötte a győztes gólt. A Bácska lelkes játékosának és Barna kapus remek védésének köszönheti ezt a hízélgó eredményt.

Előmérkőzés: Sport—Bunjevác 0:0, elsőosztályu bajnoki.

Ligamérkőzések: Noviszádon Vojvodina—Jugoszlávia (Jabuka) 2:0 (1:0), Beogradban Jedinstvo—ZsAK (Szubotica) 1:0 (0:0), Szkoplyében BSK—Gragyanszki 5:0 (1:0), Borovon Bata SK—Jugoszlávia (Beograd) 2:2 (1:0).

Ligaminősítők: Beogradban BASzK—Szkoplyei SK 3:0 (2:0), Varazdinban Zseleznicsár (Zagreb)—Szlávia 2:1 (1:0). A BASzK bentmarad a Szerb Ligában, a zagrebi Zseleznicsár pedig bejutott a Horvát Ligába.

Szubotica alszövetség: Szubotican SzMTC b)—TANK 5:0, Bohémia—Zrinyszki 6:2 és Dulcisz—SzMTC 3:2. Novivrbáson VSC—SzAND 3:1.

Kula: JSK—Crvenkai SC 2:0, a Milovancev-serlegért.

Noviszád—Rádnicski—NAK 4:1 (2:1). A Rádnicski első csapatát, a NAK pedig ifjusági csapatát szerepeltette, mert az első csapat Bácsstopolán játszott és győzött 6:1-re a JAK ellen.

Lok: Szloga—Jugovics (Káty) 3:2 (2:2), barátságos.

Szplit: Szlávia (Oszejek)—Szpliti SK 6:0 (2:0), horvát ligamérkőzés

Zagreb: Gragyanszki—HASK 1:1 (0:0), barátságos

Zemun: Szartid (Szmederevo)—SK Zemun 3:1 (1:0), barátságos

Szarajevó: Konkordia (Zagreb)—SzASK 1:0 (1:0), horvát ligamérkőzés

Vrsac: Dusan Szilni—Rádnicski 5:3 (3:1), barátságos

Budapest: Beszkárt—MÁVAG 5:2 (3:2), minősítő mérkőzés. A Beszkárt ezzel a győzelmével bejutott az NB első osztályába a feloszlott Bocskai helyébe.

Reggeli Ujsag

a magyarság napilapja

UJ MAGYAR CSUCS SZÜLETETT A 10.000 M. SIKFUTÁSBAN

A Beszkárt-sportte'epen vasárnap fejezték be a magyar at'etikai bajnokság kétnapos versenyt. A vasárnapi gővetelek és elért eredményeik a következők:

200 m. síkfutás: Gyenes Gyula (MAC) 22.1 mp.

1500 m. síkfutás: Harsányi Gusztáv (BBTE) 3 perc 54.6 mp.

Su'yólkés: Német Ernő (Beszkárt) 14.80 m.

Magasugrás: Gáspár József (M. A. V. A. G.) 182 cm.

400 m. síkfutás: Góby József (BBTE) 50.5 mp.

Diszkoszvetés: Horváth Vilmos (D'ósevár) 50.61 m.

10.000 m. síkfutás: Szilágyi Jenő (BBTE) 30 perc 33.8 mp, új magyar csucseredmény.

400 m. gátfutás: Karácsony Nándor (Pécsi AC) 56.6 mp.

Kalapácsvetés: Kemény Gábor (Beszkárt) 46.15 mp.

Hármasugrás: Som'ó Lajos (M. A. C.) 14.07 m.

MAGYARORSZÁG VIZIPÓLO CSAPATA 7:0 ARÁNYBAN GYŐZÖTT NÉMETORSZÁG ELLEN

Hét magyar harcolt hét némettel, — nem esuda:

Hét magyar hét gólt lött a német kapuba;

De vissza egyetlen gó't se lött hét német,

Ki haza hét gólt vsz, mint magyar em'éket,

És elmondja: esuda a vízi harc, mely légi,

Repült a labda, bár nem játszott Kis-légl,

S esuda, hogy a magyar vízben is tűz-be jön,

A német kapuba ezért jött gólözön.

FANYAR TÓBIÁS

4 hold

részben szőlő, részben gyümölcsös és szántó-föld lakóházzal, Kamenica közelében sűrűsén eladó. Ára 70.000 din.

„Ingatlanforgalmi Iroda”, Noviszád, Zselyeznicska ul. 1.

Aranyat legmagasabb áron vesz, karikagyűrűt gyári áron ad
BLAHA ékszerész, SZUBOTICA, Pasiceva ul.

Uj tisztikart választott a petrovgrádi alszövetség

Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi alszövetség vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését Markovics Andrija elnökletével. A közgyűlésen megjelent Nikoics szerb szövetségi kiküldött és 26 egyesületi delegátus.

A közgyűlés az eddigiektől eltérően teljesen nyugodtan folyt le. A jelentések felett alig volt vita és úgy látszik az egyesületek elégedettek a vezetőség működésével.

A felolvasott jelentésekből kitűnik, hogy az alszövetség területén 34 egyesület működik és 23 futballpálya, köztük 10 bekerítetlen pálya van. Az igazolt játékosok száma meghaladja a hatszázat. Az elmúlt évben 190 bajnoki, 127 barátságos és 2 nemzetközi mérkőzést játszottak le az alszövetség kebelébe tartozó csapatok. Biróvizsgát tett 5 jelölt. A fegyelmi bizottság 5 ügyben hozott határozatot. A pénztárjelentés szerint az elmúlt évi bevételek 14.109 dinárral múlták felül a kiadásokat.

A jelentés után rövid vita volt. Popov Pera mokriki kiküldött a jelenlegi bajnoki rendszer érvényben hagyását kérte, Dorcsics, a kikindai Szloga kiküldötte egyes játékos-igazolásokát és büntetéseket tett szóvá, majd a közgyűlés a jelentéseket egyhangulag elfogadta és megadta a vezetőségnek a felmentvényt. Ezután új vezetőséget választottak, amelynek összetétele a következő:

Elnök: Markovics Andrija (Obilics), I. alelnök Grujin Iván (ZsSK), II. alelnök dr. Adamovics Sztóján (Borac), I. titkár Zsivojnov Vászta (Borac), II. titkár Pájics Frane (Obilics), III. titkár Mayer Hinkó (ZsSK), pénztáros Kecskeméthy Ferenc (Radnicski) és Hartner Ignác (Vojvodina), választmányi tagok Hammesz János (Schwäbische), Pozojevic Alekszander (ZsSK), Lallier Kornél (Borac), Molnár Iszó (Vojvodina), Kohn Nándor (Radnicski), Gyorgyevics Mirkó (Obilics), Rankov Koszta (Obilics), Krumenacker János (Schwäbische), Pozojevic Csedomir (Koszovo, Kikinda), Bukur Branisláv (Banat, Pancsevó), Steigenberger Mojszije (Uzdini SK) és Zsivanov Cvetko (Radnicski Vrsac). A felügyelő bizottság tagjai: dr. Bratic Dusan, Kirtyánszki Szlavko és Ignjatov Bosko.

Az új vezetőség nevében az elnök megköszönte a delegátusok bizalmát, majd az esetleges indítványok című napirendi pont került sorra. A dragutinovói Vojvodina delegátusa kérte, hogy az alszövetség engedje el az egyesület 800 dinárt kitevő adósságát, mert úgy sem fizetheti meg és kénytelen lenne feloszlani. Az ügyet a választmány elé utalták. Popov Pera mokriki kiküldött a játékosok kötelező orvosi vizsgálatának bevezetését indítványozta. Grujin Iván alelnök ez ellen kiadást lennének kötelesek viselni, de a közgyűlés úgy határozott, hogy Popov Pera részletes írásbeli előterjesztést terjesszen az alszövetség választmányára elé, amely majd dönt a javaslat felett.

Felemelik a búza és kukorica hivatalos árát?

Ma Beogradban értekezletet tartanak a búza, kukorica és fa árának megállapítására

A Prizad igazgatósági helyiségében ma Beogradban rendkívüli fontos gazdasági értekezletet tartanak. Ma tárgyalják meg

a búza, kukorica és a fa árának maksimalásával előállított új helyzetet.

A megbeszélésen részt vesz valamennyi érdekelt hivatalos gazdasági intézmény képviselője, azonkívül a magángazdasági érdekeltségek megbízottai.

Főleg arravonatközön folytatnak tárgyalásokat: miképpen érhető el az, hogy a búza és kukorica újra megjelenjen a piacon és mi módon biztosíthatják az ország fában szegény vidékeinek tűzfával való ellátását.

Valószínű, hogy az értekezleten javasolni fogják, hogy a maksimalált árakat emeljék fel.

Ezzel kapcsolatban Noviszád gazdasági szakkörében olyan vélemény alakult ki, hogy

feltétlenül szükséges az említett közszükségleti cikkek árának emelése.

Eszerint a búza hivatalos árát 300 dinárban kellene megállapítani. Ez az ár január elseje után havonta 5 dinárral emelkedne. Az ótengeri hivatalos ára 250 dinár, az újtengeri pedig 200 dinár lenne és ez az ár a száradás miatt havonta 5 dinárral emelkedne. A kenyérliszt árát ugyanannyiban állapítanák meg, mint a búza árát, ellenben a nullás és a 2-es liszt árát átengednék az üzleti élet szabad hullámzásának. A malmosok ezzel kapcsolatban azt kívánják, hogy egy mázsa búzából 20 kiló nullás, 15 kiló kettes és 42 kiló kenyérliszt őrését engedélyezzék.

Az elsőrendű bukkfa árát a fakitermelő részére csablini paritásában vagononként 2400 dinárban kellene megállapítani — a noviszádi gazdasági érdekeltségek szerint — és ebben az esetben kapnának fát. Emellett természetesen szükség van a horvátországi fakiviteli tilalom megszüntetésére.

Nem éri kár

az építkezések alkalmával, ha a most megjelent 130 oldalas

Hogyan építsünk? A gazda építkezése

című könyvet beszerzi. — A könyv a Jugoszláviában eddig megjelent magyar szakirodalom legértékesebb darabja. A nagyszerű könyv 80 ábrával, finom famentes papíron készült s ára a mai viszonyok mellett nagyon olcsó, csak: **40— dinár.** Megrendelhető: A MUNKÁ kiadó-hivatalában, Szubotica, Kr. Alekszandra 5. A pénz előre beküldendő, a könyvet portómentesen, ajánlván küldjük vidékre is.

DR. FILIPON CRÉM a legjobb és legelterjedtebb nappali krém. Kicsi 14 din. nagy 20 din. éjjeli 15 din. Apoteka Kuehler, Vrsac. 2474

FINT **AUTÓ UNION**

DKW WANDERER
AUDI-HORCH
PIRELLI - AUTOGUMI

AUTÓ ALKATRÉSZEK ÉS FELSZERELÉSEK
AUGUST KUTALEK-NOVISZÁD
KRALJA PETRA II. 64-91 TELEFON 31-06

WARTA ACCUMULÁTOR WALVOLIN AUTÓ-OLAJ
ÁLLANDÓ NAGY PAKET III. ÉS HASZNÁLT AUTÓKBAN

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legidebbe apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

III.

»Ezer virág gyögyerejét — NÖVENY-HARMAT nyújtja feléd! Ara patikákban, boltokban 14 dinár. 1879

ÁLLÁST KERES

HÁZVEZETŐNŐI állást keres intelligens, jömegejelentű nő. A háztartás minden ágában jártas. Pusztára is elmenne. Cim: Despi M., Szombor, Kralja Petra II. 23. 4749

PROPAGANDA — REKLÁM és külön kirakatrendezési szaktanfolyamokat, külföldi Felső Kereskedelmi Akadémián végzett, irodai gyakorlattal, 3 nyelv tudásával és kereskedelmi szakmában jártas fiatalember, szerény igényekkel állást keres. Szíves megkereséseket »Propaganda — Reklám« jellegre a Reggeli Ujság kiadójába kér. 4762

ÁRVIZ-KÁROSULT házaspár házmesteri állást keres. Cime: Locz Ferenc, Noviszád, Apolló-udvar, 9. sz. ajtó. 4776

ELADÓ

3/0-os AGRÁR KÖTVÉNYT, mely hátralékos adótörlesztésre fordítható vesz és elad: **Lusztig Lajos banküzlete, Noviszád, Kr. Alekszandra 13.** 4583

BJELINÁN, (Boszniaiban) 100 kat. hold, tehermentes, elsőrendű szántó-földdel rendelkezem, melyet eladnák vagy elcserélném noviszádi lakóházért. Ezenkívül Bjelinán tehermentes házam és épületvasalás gyáram van, melyet szintén elcserélnék megfelelő értékű noviszádi ingatlannal. Bővebbet: K. Leitenberger, indusztrijalac, Bijeljina. 4760

KIADÓ

KÉT SZOBÁS, lakható előszoba, fürdőszobás lakás, összes mellékhelyiséggel október 1-re kiadó. Noviszád, Vojvoda Knicsanina u. 26. 4763

LAKÁS KIADÓ! Három szoba, hall, előszoba, fürdőszoba és az összes mellékhelyiségek, szeptember 15-től. Cim a kiadóban. 4736

KERESLET

HÁZMESTERNŐ, magános kerestetik szeptember 1-re. Cim a kiadóhivatalban. 4795

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a szomorú hírt, hogy a legjobb apa, testvér, nagybácsi és rokon

Buchberger Leó

nyug. duna-gőzhajózási főfelügyelő

a III. oszt. katonai érdemkereszt, a Ferenc József rend lovagkereszt, a német vaskereszt, valamint több más magas kitüntetés tulajdonosa, augusztus 19-én reggel 4 órakor, életének 83-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt.

Drága halottunk hült tetemét augusztus 20-án d.u. 5 órakor a rom. katolikus egyház szertartása szerint a rom. kat. temető kápolnájából helyezik örök nyugalomra.

Az elhunyt lelküdvéért a gyászintézkedést aug. 21-én reggel 7 órakor mutatjuk be a belteri plébániatemplomban.

Noviszád, 1940 augusztus 19.

A gyászoló család

KERESEK biciklizni tudó fiút 16—20 évig újságárúsításra, aki írni és olvasni tud és az államnyelvet bírja. Igazolvánnyal rendelkező előnyben. Cim a kiadóhivatalban. 4796

KIFUTÓFIUT keres »Orao« dugógyár az »Oboron«, a Szerum-gyárral átellenben. 4807

BEJARONÓT keresek. Jelentkezni délután 2 órakor. Noviszád, Nemaeska ul. 24. 4804

KÜLÖNFÉLE

PAPI HÁZBAN, közvetlenül a tenger partján, papok, esetleg világi urak is, kaphatnak lakást napi 10 dinárért személyenként. Magyarul is beszélünk. Közben olcsó és jó vendéglők. Cim a kiadóhivatalban. 4698

BULYOVCICS MARGIT paplanokat készít pehelyből, vattából és gyapjuból, kívánságra házhoz is megy. Noviszád, Lua Bartua 53 (volt Magyar ucca). 3972

LEANYOKAT Szuboticán német tanárnő családi otthonába elfogad tanulmányi felügyelet németnyelvet tanítás. Ellátás természetben is fizethető. Agoston, I. Szkadarszka ul. 6. 808

Elit Kávéház

Noviszádon, a postával szemben
Még nagyobbítva, újonnan modernül berendezve szombaton, 24-én nyílik meg. Állandó artista program, elsőrendű zenekar a kávéházban és a bárban

KONVIKT HORVATH

PETROVGRAD — TELEFON 217
Felvesz az 1940/41. tanévre gimnáziumi, polgári iskolai, ker. akadémiai és technikai középiskolai tanulókat, úgy a malom, gépész, elektrotechnikai, mint az építészeti osztályon lévőket. Előkészít magántanulókat egy vagy két osztályra is.
Prospektust kívánatra küld az Igazgatóság.

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futocki put) 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Felelős kiadó: **Andreo Dezo**

A kiadóhivatal címe: **Elizabet Ferenc**

Preplata — Előfizetés:

egy hónap 28— dinár
(kihordó útján 30 din.)

Három hónap 80— dinár
(kihordó útján 86 d.n.)

Félévre 160— dinár
(kihordó útján 172 din.)

szlazi svakodneвно — Megjelenik naponta
Post.čekovna račun — Postacsekkszámla
Beograd, 59.754. Zagreb, 46.692